

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

The PEOPLE'S VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, 160 Claremont St., Toronto 8, Ontario

Authorized as Second Class Mail, Post Office Department, Ottawa
and for Payment of Postage in Cash

Kaina 10 ct.

Nr. 39

Penktadienis, Spalis (October) 13, 1961, Toronto, Ontario

METAI XXX

Ontarijos Naujoji Partija Pasisakė Prieš Kanados Nuklinį Ginklavimąsi

NIAGARA FALLS. — Čia įvykusi konvencija dėl suorganizavimo provincialės Naujosios Demokratinės Partijos, kurioje dalyvavo arti 1.000 delegatų, beveik vienbalsiai pasisakė prieš Kanados nuklinį ginklavimąsi ir pasiuntė sveikinimą studentų pikietininkams Ottawoj prie parlamento rūmų, kurie pikietavo parlamentą 73 valandas, remdami apeliaciją, kad Kanada neįsileistų nuklinių ginklų.

Sale delegatų buvo keli šimtai stebėtojų. Tas parodė, kad Ontarijos darbo žmonės labai susiinteresavę naujos partijos gimimu.

Naujosios Demokratinės Partijos Ontarijos lyderiu išrinktas Donald C. MacDonald, iki šiol buvęs CCF lyderis Ontarijoje. Jis išrinktas be opozicijos, Prezidentu išrinktas George Cadburn, buvęs ekonominiu patarėju Jungtinėms Tautoms per 10 metų.

Didžiama provincialės organizacijos lyderių yra buvęs CCF veikėjas. Tas rodo, kad unijistai, kurie sudarė nemažą dalį delegatų, neturėjo žmonių į vadus. Tokiu būdu, nauja organizacija bus nauja tik tuo, kad jos kitas vardas, bet vadovai pasilieka tie patys, kokie buvo prie CCF.

CCF lyderiai buvo pasiūlę pakeisti konstituciją taip, kad provincialį pildantįjį organą rinktų provincialė taryba, o ne konvencija, bet unijistai daugumą balsų atmetė šį pasiūlymą.

Taip pat unijistai apgynė savo reikalavimą, kad finansų sekretorių išdininką rinktų konvencija, o ne provincialė taryba.

Be unijistų ir CCF, konvencijoje dalyvavo taip vadinama trečioji grupė, kurią sudarė Naujos Demokratinės Partijos klubai. Šiuos klubus sudaro įvairių profesijų žmonės. Jie susidarė dar prieš įsteigimą šios partijos.

Provincialės organizacijos atstovai centraliniam komitete bus C. Coburn ir M. Lazarus, abu buvę CCF veikėjai.

PRADĖS CITY HALL STATYBĄ LAPKRIČIO 7

TORONTO. — Miesto valdyba galų gale nusprendė vykdyti planus dėl pastatymo naujos City Hall. Darbai bus pradėti lapkričio 7.

Ilgą laiką buvo diskutuojama, ar valdyba turi teisę pradėti statyti, kadangi balsuotojai pasisakė už \$13.000.000, o dabar kainus virš \$28.000.000.

Laosos Premjeru Paskirtas Souvana

BAN HIN HEUP. — Laosos premjeru paskirtas princas Souvana Phouma, neutralistas. Dešinieji ir kairieji sutiko remti jį. Klausimas lieka, kaip jam pavyks sudaryti koalicinę vyriausybę.

Tai šį princą amerikiečiai buvo nušalinę tikėdamiesi, kad dešinieji galės užvaldyti Laosą.

Dešiniams ir kairiesiems vadovauja taipgi princai. Dešiniams — princas Boun Oum, amerikiečių palaikomas, o kairiesiems — princas Souphanouvong, Sovano pusbrolis.

Naują premjerą dar turi užgirti karalius Savang Vatthana.

Kinija Pažadėjo Remti Kubą

TOKIJO. — Kinijos Liaudies Respublika pažadėjo Kubos prezidentui Oswaldo Dorticos visomis išgalėmis remti Kubą, jeigu jį kas nors užpultų. Kaip Kinija, taip ir Kuba bendrame pareiškimė reišė mintį, jog JAV yra didžiausias pasaulio tautų priešas.

Prez. Oswaldo Dorticos žiniomis, JAV ruošiasi dar vienai invazijai Kubon. JAV buvimą Guantanamo bazėje jis pavadino "nelegaliu Kubos žemės ploto okupavimu". Prezidentas iš Kinijos išvyko Maskvon.

ISBARSTYS MILIJONUS ADATŲ ERDVĖJE

WASHINGTON. — Prez. Kennedy užgyrė, kad erdvėje iš satelitų būtų išberta milijonai varinių adatų. Sluoksnis adatų aplink mūsų planetą galvojama panaudoti siuntimui radijo mikrobangoms ir šiaip jau susisiekimams oro bangomis.

Tarybų Sąjunga dėl tokio plano kelia protestą. Sako, milijonai ir milijonai adatų išbertų erdvėje trukdys erdvės moksliniams tyrimams satelitais ir šiaip jau kosminiais laivais.

Bandys Gelbėti Pietinį Vietnamą

SAIGON. — Amerikiečiai nutarę griebtis naujų priemonių gelbėjimui Pietinio Vietnamo nuo opozicijos, kurios partizanai nuolatos tvirtėja ir sudaro pavojų amerikiečių pastatyti ir visais būdais palaikomai Diemo vyriausybei.

Pirmoj vietoj, amerikiečiai duosią daugiau militarinės pagalbos Diemo militarinėm jėgom, kad galėtų attermti partizanus. Prie to, būsią duodama daug daugiau ekonominės paramos.

Be amerikiečių paramos, Pietinis Vietnamas seniai būtų susmukęs. Dešiniųjų valdžia laikosi tikrai miestuose. Provinciją valdo partizanai.

TSRS Ruošiasi Išėiti Dar iš Vienos Komisijos

VIENA. — Tarybų Sąjungos delegatas Tarptautinėje atominės energijos komisijoje Vasily Emelyanov sako, kad TSRS greičiausiai iš komisijos išeis. Vakarų didžiųjų šalių delegatai komisijoje per daug diktuoja ir neįmanoma dirbti. Jie nori, kad komisija dirbtų pagal jų pageidavimus.

Vakarų didžiųjų delegatai nori komisiją paversti mili-

Kita Demonstracija Ottawoj Spalio 28

TORONTO. — Kanados Komunistų Partijos Centro Komitetas išleido atsikreipimą į Ontarijos ir Kvebeko žmones, kad jie paremtų demonstraciją Ottawoje spalio 28 dieną su obalsiu: Neiti į karą dėl Berlyno!

Iš Toronto išvyks specialūs Canadian National Railways vagonai spalio 28 dieną 12.15 val. ryto (faktinai naktį). Traukinys pasieks Ottawą 8.30 val. ryto, o sugrįš į Torontą 10.45 val. vakaro. Tikietas į abu galus kainuos \$9.45.

Norintieji vykti ir dalyvauti minėtoje demonstracijoje raginami įsigyti tikietus

Tik Evoliucija Gali Išgelbėti

TORONTO. — Dr. Brock Chisholm, buvęs Pasaulinės Sveikatos Organizacijos direktorius, pareiškė, kad yra pradžinga primesti mažam vaikui tikėjimą, kadangi vėliau jo gyvenime gali jam tekti pereiti per peklą, kad pasišalinus nuo jo.

Ši karta, sakė jis, turi keistis arba žūti. "Tai pirmoji karta, kuri gali vetuoti evoliuciją".

"Kartais tikėjimas", tęsė jis, "mokina vaiką tik tikėti, o ne galvoti".

Jis sakė, kad žmonija neišsilaikys, jeigu ji seks pasakui nusenusių vaikystės sąžinę.

Gyvenimas keičiasi, turi keistis ir žmogaus protavimas.

DAMASKAS. — Sirijos revoliucinės vyriausybės šaltiniai giriasi, kad 70 procentų Sirijos gyventojų džiaugiasi dėl atsiskyrimo nuo Egipto ir panaikinimo šalyje Jungtinės Arabų Respublikos prez. Nasserio reakcinio režimo, kuris Sirijos liaudį spaudė daugiau kaip trejus metus.

tarinės grupuotės instrumentu. TSRS su tuo niekad nesutiks.

iš provincialio komiteto raštinės 24 Cecil St., Toronto.

Kaip žinia, antinuklinis komitetas buvo surengęs prie parlamento rūmų 73 valandį pikietą. Tai buvo daugiausia universitetų žygis prieš nuklinius ginklus, už taiką.

Sakoma, kad premjeras yra gavęs 10.000 laišku iš kanadiečių, kurie ragina vyriausybę priešintis nukliniam ginklavimuisi.

Šios demonstracijos tikslas, sako pranešimas, yra tas, kad atkreiptų atydą į patį kritiškiausį klausimą, kuris stovi prieš žmoniją ši rudenį.

Klausimas stovi: Ar Berlyno ir Vokietijos ateitis bus išspręsta pagrindu taikos sutarties ir pripažinimo egzistuojančių dviejų Vokietijų, ar pasaulis bus įveltas į nuklinį karą Vakarų Vokietijos militaristų ir jų globėjų Pentagone?

Visuomenės opinija, spaudimas vyriausybei gali išgelbėti pasaulį nuo katastrofos ir padėti pagrindus pastoviai taikai. Štai kodėl dabar taip svarbu visiems reikšti savo opinią, rodyti savo nusistatymą prieš kursytojus, kuriems matyti visai neapeina, kad žmonija būtų pražudyta.

Taikos Maršuotojai Išvažiavo į Namus

MASKVA. — Dvidešimt taikos maršuotojų iš Jungtinių Valstijų, Britanijos, Vakarų Vokietijos, Kanados jau išvažiavo į namus, pabuvoję Tarybų Sąjungoje, padiskusavę nuklinių ginklų pavojaus klausimą su žmonėmis, su vyriausybės ir komunistų pareigūnais. Jie net pikietavo armijos barakus Maskvoje.

Grupė iš 8 asmenų buvo iš Skandinavijos šalių.

Tarybų Sąjungos žmonės ir vyriausybė atsinešė prielankiai jų žygiui, bet pasakė, kad Tarybų Sąjunga negali nusiginkluoti viena, kol kitos šalys tęsia ginklavimąsi.

Iš Kanados Gyvenimo

Praėjusį penktadienį buvo įteikta premjerui Diefenbakeriui peticija su 100,000 parašų, kad Kanados vyriausybė neprisiimtų nuklinių ginklų.

Parašai buvo renkami Kanados Komiteto Kontroliavimui Radiacijos Pavoju, kurio priešakyje stovi Dr. James S. Thompson, buvęs United Church moderatorius ir religinės filosofijos profesorius McGill universitete.

Peticija nurodo, kad pavojinga leisti augti nuklinių ginklų klubui. Tai yra, kad nuklinius ginklus gautų Kanada ir kitos šalys, kurios dar neturi.

Toronto miesto taryba gavo juodą akį praėjusią savaitę. Pasirodė, kad miesto darbus atliekanti kompanija — Withrow Poving Co. — ėmė atgal dalį užmokesčio darbininkams.

Nors ir nenoriai, bet nekurie darbininkai liudijo, kad nors dokumentuose sakoma, kad jiems buvo išmokėta nuo 20 iki 25 centų į valandą mažiau. Kompanija pasakanti darbininkams, kad jie turi arba sutikti su tokia tvarka, arba būti atleistas.

Cekiai rodo, kad darbininkai gauna po \$1.65 į valandą, bet tikrumoje jie gauna \$1.40 į valandą.

Tyrinėjimas vedamas toliau.

Vancouveryje buvo iškelta, kad karališkoji policija (RCMP) dangstosi reporterių ir kitokių profesijų priedangomis, kad įsiskverbus į unijas ir organizacijas.

Prisipažino, kad vienas iš policininkų buvęs prisidėjęs laikraščio reporterio ir fotografo skraiste ir ėmęs nuotraukas demonstracijos Vernone.

Toronto Laikraščių Gildija pasiuntė teisingumo ministrui Fultonui protestą, kam yra išnaudojama spauda žvalgybos tikslams pridengti.

Teisingumo ministras Fultonas pripažino, kad Kanadoje veikia eilė organizacijų visokių nusikaltėlių, bet Kanadoje nesą didelio "boso".

Toronte viename priemiestyje policija surado sklepe po namu raštinę, kuri rinko "betus" arklių lenktynėms ir sporto rungtynėms.

Metinė apyvarta šio sklepinio užvedimo siekusi \$3,000,000.

Kanados elektroninių gaminių industrijos bosai siūlo nuvertinti Kanados dolerį dar ant 20 procentų. Tai yra, kad jo vertė būtų numušta iki 80 centų. Jie taipgi nori

muito pataisų ir kitokių priemonių, kad jų gaminiai lengviau prasiskverbtų į rinkas.

Labai didelę kompeticiją sudarą Japonijos gaminiai. Girdi, japonai pagaminę TV imtuvą, kuris Kanadoje parduodas už \$100.

Galimas daiktas, kad ir kiti industrialistai sieks savo biznio pakėlimo visos visuomenės iškaščiais.

Montreale įvykusioj keturių kontinentų policijos viršininkų konferencijoj Jungtinių Valstijų Federalio Investigacijų Biuro (FBI) direktoriaus pavaduotojas W. C. Sullivan baugino konferencijos dalyvius, kad tarptautinis komunizmas turi 300,000 "šnipų" pasaulyje.

Konvencijoj taipgi buvo iškelta, kad New Yorke Idle-

wild aerodrome keleivius slaptai seka televizijos akys.

Kanadoje lankysis Lenkijos meno ansamblis iš 80 dainininkų, šokėjų ir muzikantų. Šiaurės Amerikoje išbus kelias savaites.

KIEVAS. — Tarybų Sąjungos teismas nuteisė du olandus šnipus 13 metų kalėjimo.

Suimtieji prisipažino šnipinėje dėl Olandijos vyriausybės.

Namų Dažytojas

Iš vidaus ir iš lauko
Zema kaina —
Aukšta kokybė
Veltui apkaivimas
OL. 5-6451
Toronto

Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos
Centro Komitetas išleido
Kanados lietuvių Palantos parašytų
Eilėraščių Rinkinį

Minčių Trupiniai

Leidinyje telpa apie 80 eilėraščių, parašytų iš Kanados darbo žmonių bei lietuvių emigrantų gyvenimo. Knygutė 80 puslapių. Kaina 75 centai.

Platintojams, užsisakantiems 5 egzempliorius ar daugiau, skaitome po 50 centų.

Užsakymus prašome siųsti:

K. L. L. D. Centro Komitetas
160 Claremont St.
Toronto 3, Ont., Canada

Lietuvių Gyvenimas Lietuvoje ir Amerikoje

1. LIETUVA SIANDIEN — tai nedidelė knyga, puspuslapias, bet baisiai didelė ir stipri savo turiniu, nes joje labai teisingai pasakoma ir daugybe nuotraukų parodoma, kaip atrodo socialistinė Lietuva, jos žmonės ir gyvenimas; pasakoma ir parodoma žmonių, kurie lankėsi Lietuvoje 1959 m. ir viską matė savo akimis, jautė savo širdimi ir patyrė savo objektyviu protu. Kiekvienas lietuvis turi šitą knygą įsigyti ir platinti — juo labiau platinti tarp tų, kurie yra suklaidinti atžagareivių
2. AMERIKOS LIETUVIAI ir ANGLISKŲJŲ SKOLINIŲ ŽODYNAS — Amerikos lietuvių laikraščių, knygų, mokyklų, parapijų, kultūros ir kalbos labai įdomus aprašymas. 366 psl. Kaina 2 dol.
3. ŠIRDIES RŪMAI — pirmasis lietuviškas romanas apie širdį. 449 psl. Kaina 2 dol. spaudos melais. 95 psl. Kaina 1 dol.
4. SLIAPTARNIAI — didžioji Amerikos lietuvių gyvenimo knyga. 652 psl. Kaina 2 dol.
5. ČIKAGOS SEŠELIAI — nuogojo gyvenimo vaizdai. 316 psl. Kaina 2 dol.

Visos 5 knygos sykiu tik 5 doleriai čia arba į Lietuvą. Persiuntimo kaštus apmokame.

Rašykite:

Dr. Alg. Margeris, 3325 S. Halsted St.,
Chicago 8, Ill.

Centro Komiteto Įsteigtas Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos KNYGYNAS

160 CLAREMONT ST., TORONTO, Ont.

Teikda veltui pasiskaitymui įvairių lietuviškų knygų, daugumoje pokariniais metais išleistų Tarybų Lietuvoje.

Norintieji naudotis knygynu turi pasimokėti \$5.00 kaurciją, kuri gražinama nustojus naudotis knygynu.

Knygos duodamos vienam mėnesiui. Po mėnesio nesugražinę ir nepersirašę knygas, turi mokėti po \$1.00 už kiekvieną pavėluotą mėnesį.

Paštu užsisakantieji knygas turi apmokėti persiuntimo išlaidas.

Knygynas atdaras penktadieniais nuo 7 iki 8.30 val. vakarais ir ketvirtadieniais nuo 2 iki 4 val. po piet.

Zemiau talpiname po dalį knygų sąrašo. Norinčius naudotis knygynu prašome išsikirti juos ir užsisakant paštu naudoti knygos numerį.

CIAUSKUTĖ. R. Nuris Giuntekinas. Romanas. Knyga 488 puslapių. Knygyne Nr. 569.

BALTASIS STEBŪKLAS. N. Tichonovas. Apysaka. Knyga 298 puslapių. Knygyne Nr. 570.

PONAS PICEKAS. Anatolijus Gidašas. Romanas. Knyga 760 puslapių. Knygyne Nr. 571.

TITANAS. T. Dreizeris. Apysaka, Knyga 672 puslapių. Knygyne Nr. 572.

BRONZOS PAUKŠTIS. A. Rybakovas. Apysaka, Knyga 300 puslapių. Knygyne Nr. 573.

PATARLĖS IR PRIEŽODŽIAI. Knyga 480 puslapių. Knygyne Nr. 574.

GIMIMO DIENA. A. Venclova. Romanas. Knyga 620 puslapių. Knygyne Nr. 575.

SUNKIAUSIAS MENAS. M. Sluckis. Literatūrinės pastabos. Knyga 324 pusl. Knygyne Nr. 576.

DAINOS ŽEMAIČIŲ. Surinktos Sim. Stanevičiaus. Knyga 224 pusl. Knygyne Nr. 577.

STEBUKLINGOSIOS NILSO KELIONES. Selma Lagerlef. Knyga 736 puslapių. Knygyne Nr. 578.

STROGOVAI. M. Markovas. Romanas. Knyga 796 puslapių. Knygyne Nr. 579 ir Nr. 585.

JAUSMŲ UGDYMAS. Gus. Floberas. Vieno Jaunuolio istorija. Knyga 572 puslapių. Knygyne Nr. 580.

VAIKYSTĖ — PAAUGLIO METAI — JAUNYSTĖ. L. Tolstojus. Knyga 436 puslapių. Knygyne Nr. 581.

BROLIAI JERŠOVAI. V. Kočetovas. Romanas. Knyga 656 puslapių. Knygyne Nr. 582.

TEHERANAS. S. Sevuncas. I dalis. Romanas — Irano Naktis. Knyga 528 puslapių. Knygyne Nr. 583.

Antra dalis. Romanas — Prieš Auštant. Knyga 580 puslapių. Knygyne Nr. 584.

DEIMANTŲ GROBIKAI. L. Busenaras. Romanas. Knyga 520 puslapių. Knygyne Nr. 586.

N. GOGOLIO RASTAI. Pirmas tomas. Biografija ir veikalas "Vakarai Viensėdyje Prie Dikankos". Knyga 356 puslapių. Knygyne Nr. 587.

Antras tomas. Apysakos. Knyga 308 puslapių. Knygyne Nr. 588.

Trečias tomas. Apysakos. Knyga 292 puslapių. Knygyne Nr. 589.

Ketvirtas tomas. Komedijs — Revizorius. Knyga 342 puslapių. Knygyne Nr. 590.

Penktas tomas. Poema — Mirusios sielos. Knyga 454 puslapių. Knygyne Nr. 591.

ATSIMINIMAI IR DABARTIS. L. Prūseika. Knyga 228 puslapių. Knygyne Nr. 592.

GYVENIMO ŽINGSNIAI. J. Gaisrys. Apysakos. Knyga 248 puslapių. Knygyne Nr. 593.

NEPAPRASTI SEVOS NUOTYKIAI. A. Aleksinas. Jaunamečiams apysakaitės. Knyga 216 puslapių. Knygyne Nr. 594.

PELENAI IR DEIMANTAS. J. Andzejevskis. Apysaka. Knyga 366 puslapių. Knygyne Nr. 595.

RAMI GATVĖ. L. Karelinas. Apysaka. Knyga 216 puslapių. Knygyne Nr. 596.

SUTEMOS. Chen Ser Ja. Romanas. Knyga 228 puslapių. Knygyne Nr. 597.

TARYBŲ LIETUVOJ

ČIA SKAMBA DAINA

Rytas žadėjo giedrią dieną. Tokia ji bemaž ir buvo. Tik po vidurdienio ėmė pūsti silpnas vėjelis, kuris gavinte gavino kavarskiečius žavingos Šventosios pakrantėje. Ir tai dar labiau pakėlė kelių tūkstančių žmonių nuotaiką, žmonijai, kurie susirinko į Dainų šventę, sutapusia su Joninėmis.

Daug įspūdžių parsivežiau iš Kavarsko. Juk reikėtų papasakoti ir apie didžiulį jungtinį chorą, apie tautiniais rūbais pasipuošusius šokėjus, geros kaimo kapelos vestuvinį maršą, ir apie loteriją, įvairius žaidimus, smagiai liepsnojantį laužą, ir apie šios šventės "kaltininkus" Jonus... Tačiau juk visko mažame rašinyje neišpasakoti. Todėl ir nutariau parašyti apie vienos apylinkės saviveiklininkus, kuriems šventės metu buvo nešykštima katučių.

Vos devyni kilometrai skiria Kavarską nuo Kurklių. Tai apylinkės centras, kuriame įsikūręs stambus kolūkis. Buvau čia keletą kartų. Pažįstu ir šio kolūkio pirmininką Rimgaudą Keblą. Jis mielai pasakoja apie jo vadovaujamą kolūkį, darbščius kolūkiečius, apie tai, ką jie laisvalaikiu veikia. Mums besikalbant, R. Keblas pasitelkia į pagalbą savo žmoną Eugeniją.

— Ji daugiau žino, — sako jis.

Iš pradžių nustebau: kodėl? Bet tuoj paaiškėjo. Pasirodo, jo žmona yra kultūros namų direktorė.

Gražu vasarą kaime, ypač vakarais. Kadaisė čia, šiose apylinkėse, tokiu metu būdavo tylu. Sugrįžta vėlai iš laukų valstietis, na, ir ruošiasi poilsio. Niekam tuomet nerūpėjo saviveikla ar kitos linksmybės.

Kiti laikai atėjo dabar į Kurklius. Žmonės dirba išvien, daugelį sunkių darbų atlieka įvairios mašinos. Todėl ir viskas greičiau padaroma, o ir laiko laisvesnio atsiranda.

Užikite į biblioteką. Knygų pilnos lentynos. Tik rinkis, kokia tau patinka! Skaitytojų nestinga. Bibliotekos vedėja Eugenija Apanavičiūtė papasakos, kaip kolūkiečiai pamėgo knygą. Įdomus faktas: visos kolūkiečių šeimos yra šios bibliotekos skaitytojai. Tai daug ką pasako. O kur dar laikraščiai, žurnalai, radijas? ..

Sutemos apgaubia Kurklius. Languose sužiba elektros lemputės. Bet jos ryškiausiai ir ilgiausiai šviečia

kultūros namuose, — juk čia ruošiami vaidinimai, koncertai...

Tiesa, jie ruošiami ne kasdien, tačiau repetuojama beveik kiekvieną vakarą. Visi, kaip sakoma, iš eilės. Štai dramos ratelis. Jam vadovauja entuziastingas scenos mėgėjas mokytojas Ignas Plieskus.

Darniai skamba ir mišraus choro dainos. Nors jis nėra didelis (apie keturiasdešimt žmonių), tačiau dainų moka nemaža. Repertuarė — "Ta mūs seselė", "Mergužėlė lelijėlė", "Su pavasariu einam" ir daugelis kitų.

Reikėtų paminėti dar tris šokių kolektyvus, dūdų orkestrą ir kaimo kapelą. Šiuo metu kurkliečiai jau galvoja ir apie styginio orkestrėlio įsteigimą.

Kultūros namuose yra pianinas, pučiamieji ir styginiai instrumentai, žodžiu, visa, kas reikalinga muzikantams.

Bet sugrįžkime vėl į Šventosios pakrantę, į tą pačią šventę. Ant suolo, tarp daugelio žiūrovų, sėdžiu šalia Eugenijos Keblienės. Per

garsintuvą nuaidi pranešėjo žodžiai: "Lietuvių liaudies šokį "Rugelius" šoka Kurklių kultūros namų senyvu žmonių kolektyvas". Žvilgtelėjau į kaimynę. Ji kiek jaudinosi ir tikriausiai galvojo ar pasiseks?

Nuaidi kaimo kapelos akordas, ir į žalią pievą išeina šokėjai. Tai nebe pirmos jaunystės saviveiklininkai. Štai smagiai poroje sukasi statybininkas Jonas Žilinskas su kolūkieta Bena Šapoliene. Pirmajam — penkiasdešimt treji, o jo šokėjai — penkiasdešimt penktieji metai. Beveik tokio pat amžiaus ir Povilas Keblas, Antanas Petkevičius, Domicelė Šulskienė...

Štai ir pasibaigė šokis. Visi ėmė ploti. Mažo kaimynė, kiek supratau, buvo patenkinta.

O netrukus į žaliąją veją išėjo Kurklių vidurinės mokyklos saviveiklininkai...

Sventė užtruko iki vidurnakties. Jau baigė smilkti Joninių laužas Šventosios pakrantėje, kai suburgė keliasdešimt kolūkių automobilių. Su daina skirstėsi į namus saviveiklininkai. Vienoje mašinoje švystelėjo daugelio matytų kurkliečių veidai. Jie šypsojosi, jie buvo patenkinti šia švente.

P. Dambrauskas

Išbandytos Naujos Žemės ūkio Mašinos

KAUNAS. — Raudondvario žemės ūkio mechanizavimo ir elektrifikavimo mokslinio tyrimo instituto eksperimentinio ūkio laukuose buvo pademonstruotas cukrinių runkelių nuėmimo kombaino SKV-1, pritaikyto respublikos laukų sąlygoms, bandomasis egzempliorius. Jis sukurtas, panaudojant geriausių tėvyninių ir užsienio cukrinių runkelių nuėmimo kombainų pavyzdžius. SKV-1 pagamino "Zalgirio" staklių gamykla. Agregatas vienvagis, traukiamas traktoriaus, atskirai nuima lapus ir sukrauna juos į krūvas. Agregatas dar bandomas.

Kombaino išbandymą stebėjo LKP Centro Komiteto sekretoriai A. Snieckus, J. Maniušis, A. Barkauskas, respublikos Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo Pirmininkas J. Paleckis, Lietuvos TSR Ministrų Tarybos Pirmininkas M. Šumauskas ir kiti valovaujantieji respublikos darbuotojai, žemės ūkio specialistai, artimųjų rajonų LKP RK sekretoriai ir vykdomųjų komitetų pirmininkai.

Svečiai apžiūrėjo taip pat grūdų džiovinimą su ventiliacijos pagalba ir kukurūzų nuėmimą su KIK-1,4

Metalo Pakeičia Plastmasės

Daugelyje mašinų konstrukcijų sintetinės medžiagos pranašesnės už visas kitas. Pavyzdžiui, epoksidinė plastmasė tiek pat atspari, kaip špižius ar plienas, kaproninė detalės išdyla mažiau, negu tokios pat metalinės. Plastmasės nebijo rūgščių, nerūdija, nepraleidžia elektros srovės, vandens, izoliuoja šilumą ir garsą. Jas labai lengva apdoroti — piaustyti, lankstyti, šlifuoti. Tik įsi-magnetinti plastmasės negali. Šią jų savybę nutarė panaudoti keli Vilniaus "Eldifos" elektrotechnikos gamyklos inžinieriai. Jie sukūrė naują magnetofono magnetinės galvutės konstrukciją, kurioje metalo paliko minimumą — tik tiek, kiek būtina reikalinga juostos įmag netinimui. Žalvarinis galvutės korpusas pakeistas plastmasiniu. Naujoje konstrukcijoje žymiai mažiau sunaudojama ir brangios magnetinės medžiagos — permalojaus. Galvutės korpusas susideda iš dviejų dalių. Anksčiau jos buvo suveržiamos žalvariniais varžteliais. Inžinieriai paruošė specialią epoksidinę pastą, kuri stipriau, negu varžteliai, sukabinama abi galvutės dalis.

Padidės Dvigubai

Siaulių statybinių medžiagų kombinato kolektyvas šiais metais jau išsiuntė statyboms 2,600 tonų daugiau, negu buvo numatyta plane, dolomito skaldos, šimtus tonų kalkių, gipso ir kitų statybinių medžiagų.

Kombinatas toliau plečiamas. Įrengiamas naujas, visiškai mechanizuotas dolomito skaldos skyrius, kuris per metus pagamins 900,000 tonų šios statybinės medžiagos. Netrukus bus pradėtas statyti surenkamųjų gelžbetoninių namų skyrius. Jis kasmet gamins 35 tūkstančius kvadratinųjų metrų gyvenamojo ploto. Plečiamas apdailos plytelių iš polistirolo gamybos skyrius.

Artimiausiais metais Šiauliuose bus pagaminama du kartus daugiau statybinių medžiagų, negu dabar.

Mokslininkų Bandymai

Pasirodo, jog augalai, kurie patys gamina vitaminus, gali jų kartais pristigti. Tai neigiamai veikia jų vystymąsi ir mažina derlingumą.

Ar negalima dirbtiniu būdu papildyti augalų vitaminų kiekį ir tuo pačiu skatinti jų augimą. Tokį klausimą sprendžia Lietuvos Mokslų akademijos Botanikos instituto mokslinė bendradarė Sabina Bieliukienė.

Daugybė tyrimų, kuriuos ji atliko instituto bandymų ūkyje netoli Vilniaus, davė gerus rezultatus. Miežiai, kurių sėkla prieš sėją buvo apdorota įvairiais vitaminų skiediniais, davė maždaug dešimčia procentų didesnę derlių, negu kiti šios kultūros pasėliai.

Panašius bandymus su ankštinėmis kultūromis atlieka ir Vilniaus universiteto biologai. Docentas Petras Bluzmanas ištyrė, jog ankštinės kultūros yra dar jautresnės vitaminams, negu varpinės. Todėl, apdorojant jų sėklą vitaminais, galima padidinti derlingumą beveik pusantro karto.

Baudžiauninko Duktė

Marcelė Masiulienė linkma, žvali senutė. Ir nesinori tikėti, kad jai jau šimtas visuoliški metai: ji gimė 1850-aisiais. Seniausia apylinkės gyventoja dar gerai mato, skaito knygas, gali siūti.

— Buvau baudžiauninko duklė, — pasakoja M. Masiulienė.

Vėliau daug savo gyvenimo metų ji dirbo Nemakščių apylinkės dvarininko Šimaito ūkyje.

Marcelė Masiulienė, vals-

Statybininkų Mokykla

Kiekvieną rytą į erdvias klases, laboratorijas, dirbtuves skambutis sukviečia beveik keturis šimtus Vilniaus statybos technikum mokslininkų. Čia ruošiami kadrai mūsų statybinei industrijai. Jau šeštus metus gyvuoja technikumai. Per šį laikotarpį statybininkų specialybę įsigijo penki šimtai jaunuolių. Dabar Lietuvoje nerastum bent šiek tiek stambesnės statybos ar statybinių medžiagų gamybos įmonės, kur nedirbtų šio technikum auklėtiniai.

Įtemptas darbas dabar technikume. Dvidešimt aštuoni diplomantai baigia savo diplominius darbus, ruošiasi valstybiniam egzaminams.

Palinkusius prie braižymo lentų galima pamatyti diplomantus lazdijietį A. Pranckevičių ir širvintiškį Joną Galinauską. Pirmasis jų ruošia nedidelės įmonės statybos diplominį projektą, ant-rasis kuria automobilių padangų remonto dirbtuvės statybos projektą.

Antroje dienos pusėje moksleivių vietą klasėse užima vakarinio skyriaus klausytojai — statybinių organizacijų ir įmonių dirbantieji — atėję čia iš gamyklų, nuo statybų.

Platus ir jaunųjų statybininkų interesų ratas. Technikum klubo dažnai koncertuoja moksleivių choras, orkestras, šokių ir dramos ratalių nariai.

Stiklaplastis

Pirmuosius aparatus stiklaplastiui gaminti išleido Vilniaus eksperimentinė gamykla.

Stiklaplastis pradedamas plačiai taikyti visose liaudies ūkio šakose. Dabar jis daugiausia naudojamas galvaniniais ir izoliaciniais tikslais ir apsaugo dirbinius nuo korozijos, vandens, dujų, šilumos, šalčio, rūgšties poveikio. Lietuvoje stiklaplastis pradėta dengti staklių gaubtus. Jis gaminamas iš devros bei stiklo pluošto ir savo atsparumu prilygsta plienui. Minėta mašina stiklaplastiui gaminti, susidedanti iš trijų pagrindinių dalių, per valandą galima padengti dvidešimt septynių kvadratinųjų metrų poviršių pusantro milimetro storumo stiklaplastio sluoksniu.

Pirmosios mašinos jau pasiūstos staklių gamybos įmonėms.

tybės išlaikoma, gyvena Adakavo senelių ir invalidų namuose.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGJOS

Prenumeratos Kaina:

Visur kitur metams \$4.50; pusel metų \$2.25

Kanadoje ir Didžiojoje Britanijoje metams \$4.00; pusel metų \$2.00

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: EMpire 6-4358

PIETŲ AMERIKOS LIETUVIŲ JAUNIMAS

Liaudies Balsas šiomis dienomis gavo laišką nuo Pirmojo Pietų Amerikos Kultūrinio ir Sportinio Jaunimo Suvažiavimo Komisijos, kuriame praneša, kad Urugvajaus, Brazilijos ir Argentinos lietuvių jaunimas ruošiasi turėti suvažiavimą Montevidėjaus mieste, Urugvajuje, nuo spalio 21 iki 29. Tuom laikų sukanka 25 metai ir Urugvajaus lietuvių laikraščiu Darbui. Jaunimas ne tik pasitars, bet ir su sportu, dainomis ir šokiais pasirodys. Jie pageidauja net ir delegatų iš Šiaurės Amerikos lietuvių jaunimo.

Iš to mes matome, kad lietuvių jaunimas Pietų Amerikoje veikia. Jis ne tik sportuoja, o ir šoka ir dainuoja. O prie to viso sumanė net kelių šalių lietuvių jaunimo suvažiavimą turėti. Renė Diktoraitė yra Darbo redaktorė.

Kanados lietuviai galime tik pavydėti Pietų Amerikos lietuviams. Pas mus jaunimas neturi kuo pasigirti. Tiesa, neskaitlingas jis buvo, bet rodos galėjo geriau stovėti organizaciniai. Dabar gi mes nematome jo veikiant nepriulmingai. Nesimato jo aktyvumo tarp kanadiečių. Teisybė, kad didžiūma išėjo į profesionalus ir matyti, kad nėra galimybių, bet išrodo, kad yra sričių, kur lietuviai turėtų pasiryti, bet nesimato.

Liaudies Balsas karštai sveikina Pietų Amerikos lietuvių jaunimą ir linki jam geriausios kloties jo užsibrėžime. Labai gražu, kad jaunimas rodo savo veidą visuomeniniame veikime.

100,000 PARASŲ

Universitetų komitetas prieš atominę radiaciją surinko 100,000 parašų ir įteikė vyriausybei Ottawoje su peticija, kad Kanados vyriausybė neprisiimtų nuklinių ginklų, vyriausiai nuklinių bombų. Tai gražus būrys kanadiečių kelia balsą prieš nuklinį ginklavimąsi. Niekad Kanados istorijoje po jokia peticija nebuvo tiek daug parašų surinkta.

Yra žmonių, kurie kritikuoja šį judėjimą. Girdi, jeigu Tarybų Sąjunga daro bandymus, tai kodėl Kanadai kišti galvą į smėlį? Faktas yra faktas, kad tos nuklinės bombos, kurios yra siūlomos Kanadai, kaip nurodo minėtas komitetas ir dauguma laikraščių, nei kiek nesustiprins Kanados apsigynimo, nei padės NATO ar kieno kito apsigynimui.

Nuklinių ginklų priešininkai teigia, kad Kanada, vietoj prisiėmimo atominės bombų, turėtų kovoti prieš tai, kad ir kitos šalys gautų atominis ginklus. Kanada turi kovoti už bandymų sulaukymą visai ir net nuklinių bombų uždraudimą ir sunaikinimą. Jeigu ji prisiims keletą tokių bombų, tai atidarys duris ir kitoms šalims ginkluotis atominiais ginklais. O kad tokios lenktyinės gali vesti tik prie žmonijos susinaikinimo, tai gali kiekvienas suprasti.

"BROLIAI KRISTUJE"

Įvairių religijų dvasiškiei veda kovą tarpusavyje visą laiką. Niekur tur būt nėra tokio griežto nusistatymo, kaip tarp jų. Abejotina, kad katalikų dvasiškiei kada nors yra įkėlęs koją į protestonų bažnyčią ir atbulai. Prie to šiandien jiems atsirado dar viena bėda.

Kanadoje lankosi trys rusų baltistų kunigai iš Tarybų Sąjungos. Vienas "brolis Kristuje", amerikietis pasiorius Rev. Carl McIntire, kalbėdamas vienoj Toronto baltistų bažnyčioj, sušuko, kad tie trys rusų kunigai yra "vilčiai avies kailyje". Girdi, jie atsiųsti komunistų varyti komunistinę propagandą Kanadoje.

Vienas iš tų vizitorių, Dr. Žitkovas, yra dar Pasaulinio Baltistų Susivienijimo viceprezidentas. "Baisu ir pagyvoti", sakė McIntire, "kad Kristaus bažnyčia galėtų būti naudojama kaip instrumentas varymui komunistinės

Aš Ateinu Statyt

Aš jaunas dar labai, aš vos tik ateinu
Į savo rūmą dėt prie plytos plyt.
Iš kur gi šauksmas tas — o siaube! — kad švinu,
Kraju ir ašaromis lytų?

Kodėl bombonešiai riaumoja įžuliai,
Ramių naktį šilus tylius pravirkdę?
Kodėl, kodėl pikti raketų smaigaliai
Nutaikyti į mano širdį? —

Aš klausiu jus — vaidilos ar veiniai, ar kas —
Kurie ties karo aukuru kraujuotu
Vėl auksu plaunat suteptas rankas,
Lyg rengdamies į puotą.

O veltui, veltui vėl jūs laiminat smauglius
Ir meldžiatės, kad lytų švino lietūs.

Aš ateinu statyt!

O jei ką griauti klius —

Tai mano kumštis ir sunkus, ir kietas.

Pasidairius Po Pasauli

Jungtinių Valstijų Jungtinių Tautų atstovas Adlai Stevenson nieko nelaukęs pasmerkė Tarybų Sąjungos pasiūlymą, kad prie laikino JT sekretoriaus būtų trys pavaduotojai, su kuriais sekretorius turėtų tampriai kooperuoti.

Bet ši idėja, matyti, turi platų pritarimą. Kitų šalių atstovai linkę praplėsti pavaduotojų skaičių iki penkių.

Iš tikro, bešališkai žiūrint, tokia tvarka yra vienintelė praktiškiausia tvarka, kurią dabar galima sugalvoti.

Perversmą Sirijoje kaip matyti, padarė konservatyviškieji sluoksniai. Jiems nepatiko Nassero "socializmas". Mat Nassero valdžia, nors ir labai varžydama komunistų veiklą (komunistų partija uždrausta, komunistų lyderiai uždaryti kalėjimuose), vykdė įmonių nacionalizaciją, žemės reformas, kurios Sirijos konservatams nelabai patiko.

Nasseras teigia, kad Sirijos konservatams padėjo ir išlaukinės jėgos, matomai Jungtinių Valstijų.

Anksčiau, keli metai atgal, Sirijos buržuazija skubėjo prisidėti prie Egipto, kadangi Sirijoje liaudies jėgos komunistų vadovybėje smarkiai bruzdėjo. Bet tie ponai, bėgdami nuo vilko, užbėgo ant meškos.

Sirijos premjeras sako, kad dabar vyriausybė laikysis neutralumo užsienio atžvilgiu, o namie drąsins privatišką biznį.

Ganos valdžia turi nemažai bėdų. Prezidentas Nkruma paskelbė, kad suimta eilė opozicinių lyderių, kurie suokalbiavę nuverstį jo valdžią propagandos".

Ištikro, tie komunistai tikrai gabūs žmonės, kad jiems ir tokie aukšti dvasiškiei stoja talkon. Tikrenybėje, tokiems kaip McIntire dabar viskas atrodo raudona.

ir net nužudyti jį patį. Suimtųjų tarpe esąs opozicinės Jungtinės Partijos lyderis Joe Appia.

Gana yra jauna respublika. Prieš akis daug sunkumų ekonominiuose reikaluose. O prie to dabar prisideda politinis krizis.

De Gaulle pradeda susidurti su pasipriešinimu ne tik iš dešiniųjų sluoksnių, bet ir kairiųjų.

Socialistų partijos atstovai ketina įnešti parlamentui pasiūlymą sucenzūruoti prezidentą už jo klaidas.

Komunistai reikalauja paleisti parlamentą ir paskelbti naujus rinkimus.

Gi De Gaulle sako, kad jis paleis parlamentą ir valdys vienas, jeigu negaus kooperacijos.

Jis teigia, kad jis nusistatęs praveisti referendumą Alžirijoje, patinka jo planas ar nepatinka.

Kanados užsienio reikalų ministras Green, kalbėdamas Jungtinėse Tautose, reikalavo, kad Jungtinės Tautos priverstų atominės šalys sulaukyti nuklinius bandymus.

Jis nurodinėjo, kad radioaktyvių kritulių kiekis Kanadoje smarkiai pakilo. Vienu tarpu Toronte siekė 470 disintegracijų per minutę viename kubiniame metre oro.

Kalbėdamas apie Berlyną, jis sakė, kad žmonija laukia tos problemos išsprendimo kaip galint greičiau, ir ragino, kad Jungtinės Tautos nestovėtų nuošaliai.

Senatorius William Fulbright, senato užsienio reikalų komiteto pirmininkas, paskelbė, kad suimta eilė opozicinių lyderių, kurie suokalbiavę nuverstį jo valdžią propagandos".

Ištikro, tie komunistai tikrai gabūs žmonės, kad jiems ir tokie aukšti dvasiškiei stoja talkon. Tikrenybėje, tokiems kaip McIntire dabar viskas atrodo raudona.

reiskė, kad jis stovi už pripažinimą de facto Rytų Vokietijos, jeigu sąlygos dėl Berlyno klausimo išrišimo bus patenkinančios.

Tomis sąlygomis, matyti, yra patenkinimas Vakarišiam Berlynui laisvės būti, kokių jis nori.

Jis taipgi sakė, kad Vakarišiam Berlyne turėtų įsikurti kuris nors Jungtinių Tautų komitetas.

Eisenhowero, o dabar ir Kennedžio administracijos neužtektinai atydos kreipusios į Berlyno reikalo sutvarkymą.

Britanijos darbo partijos konvencija 4,526,000 balsų prieš 1,756,000 balsų palaikė Gaitskelio liniją, reikalaujančią, kad Britanija pasilaikytų nuklinių ginklų, kol kitos šalys juos laiko. Tai esanti gera priemonė atgrasinimui agresijos.

Bet toj pačioj konvencijoj buvo pasisakyta, kad Vakarišiam pripažintų Rytinę Vokietiją ir esančią sieną tarp Lenkijos ir Vokietijų, beveik vienbalsiai.

Taipgi 3,519,000 balsų prieš 2,733,000 balsų buvo pasmerkta Macmillano valdžia už leidimą vokiečių kariuomenai lavintis Britanijoje.

Rytinio Berlyno policijai gaudant stogais lakiojančius du vyriokus, matomai norintius perbėgti sieną, Vakarišiam Berlyno policija paleido 24 šūvius į rytiečius ir vieną policininką sužeidė ar nušovė.

Tai buvo pikta provokacija, ginkluotas įsikisimas į kitos valstybės vidujinius reikalus.

Vakariečiai teisinosi, būk viena kulka rytiečių policininkų atsimušusi į šaligatvį Vakarišiam Berlyne.

Šis įvykis aiškiai parodo, kaip agresyviškai nusiteikę Vakarišiam Berlyno "laisvės gynėjai".

Jungtinių Tautų socialiam komitete Nigerijos atstovas Jaja Wachuku pakėlė didelį triukšmą prieš rezoliuciją, reikalaujančią pašalinti daugpatystę ir vaikų poravimą tose šalyse, kur tas praktikuojama.

Bet didžiūma komiteto narių, ypač moterys, sugėdyjo poną iš Nigerijos. Moterys jam pastebėjo, kad turėdams tas gal ir labai patogų, bet tik ne moterims.

LONDON, Ont. — Elizabeth Wicary, baigusi Toronto universiteto slavistikų kalbų fakultetą, vyksta į Tarybų Sąjungą 9 mėnesiams studijavimui kalbų.

Ji gavo stipendiją iš Kanados - Tarybų Sąjungos Draugystės Asociacijos.

Pastabos

Bažnytininkai ir kitoki atžagareiviai persistato didžiausiais laisvių ir demokratijos saugotojais.

Bet gi faktas yra faktas, kad laisvė ir demokratija buvo iškovota visų tų, kurie šiandien vadinami raudonais ar ružavais.

Kas gi padėjo galvas gindami 8 valandų darbo dieną?

Kas gi davė Britanijai Magna Chartą?

Kas gi Kanadoje kovojo už demokratinę atsakomąją valdžią?

Jie tuomet nesivadino komunistais, bet šių dienų "laisvių ir demokratijos gynėjai" nenori prisiminti apie juos.

Viskas, kuo šiandien demokratinių šalių žmonės didžiausiai ir didžiausiai, buvo iškovota — ne bažnytininkų ar kapitalistinių politikiečių.

Imkime tikrai Kanadą. Apdrauda nuo nedarbo, parama vaikams, senatvės pensija, teisės organizuoti ir t. t. daugeliui brangiai atsiėjo.

Vieni kentėjo kalėjimuose už tai, kiti net gyvybės neteko.

Mes galime atsiminti draugą Morkūną, kuris už teisę organizuoti ir streikuoti žuvo nuo policijos kulkos.

O kas neatsimena Iykių Reginoj, bedarbių žygiavimų į Ottawą už apdraudą nuo nedarbo?

Kas nežino Mackenzio ir Papineau vadovautų kovų už demokratiją Kanadoj?

Gyvenimas šiandien būtų tiesiog vergiškas, jeigu nebūtų buvę maištininkų prieš vergiją, prieš carus, prieš dievą ir t. t.

Greičiausiai nei vienas tų, kurie šiandien taip didžiausiai Vakarų civilizacija ir kultūra, nenorėtų gyventi, jeigu kas pasiūlytų grįžti į tuos laikus.

Laisvės ir demokratijos tollmesnis likimas taip pat priklauso ne nuo jų.

Po Tarybų Sąjungą mandravoja grupė pacifistų, reikalaujančių nuklinio nusiginklavimo. Jų tarpe yra keletas amerikiečių.

Jie dalina lapelius, debatuoja su žmonėmis Raudonojoj aikštėj, ginčijasi su profesoriais universitetuose.

Kasžin kas atsitiktų, jeigu tokia pat grupė tą patį darytų atvykusi iš socialistinio pasaulio?

Pas mūs lankosi tik trys baltistų kunigai, ir tai kai

Novosibirskė smarkiai auga TSRS Mokslų Akademijos Sibirijos skyriaus miestelis. Be visokių mokslinių patalpų, statosi aplink gyvenami

namai, mokyklos, parduotuvės ir kiti pastatai. Nuotraukoje matome komjaunuoles prie elektroninių skaičiavimo aparatų.

Ką Kiti Rašo

"Sukrėtė vokiečius"

Dabar jau paaiškėjo, jog tas JAV aukštas pareigūnas pataręs kanclerio Adenauerio režimui susiderinti su tuo faktas, kad Vokietija padalinta yra gen. Lucius Clay, prezidento Kennedy specialus pasiuntinys vakarinei Vokietijai.

Adenauerio valdžios viršūnės esą labai sukrėtos tuo patarimu. Net sąmišio pasireiškia. Labai susijaudino ir piktai suriko ir socialdemokratas vakarinio Berlyno mēras Willy Brandt.

Gen. Clay pareiškimas juo labiau baugina vokiečius, kad šis generolas nėra liberalas. Jis išėjęs rezervan tuo jau tapo galva stambiosios korporacijos Continental Can.

Dabar prezidentas jį specialiai pasikvietė.

Pasireiškus baimei gen. Clay ramina JAV politika nebus keičiama. Vakarai laikysis Berlyne. Bet juk premjeras Chruščiovas daugiau kaip vieną kartą sakė, jog niekas nekontestuoja Vakarų teisės vakariniame Berlyne, nes taip sutarta karui baigiantis.

Vakarai pasiliks Berlyne, bet jiems teks skaitytis su Demokratinės Vokietijos Respublikos valdžia, ko bijo Adenauerio valdžia.

Vakarinėje Vokietijoje "neužtikrinimas" taip pasireiškė, kad biržoje kainos nukrito, ekonomijoje pasireiškė nepastovumas.

Britanijos spauda plačiai

kurie netrivoja kailyje. Viena bažnytėlė pasikvietė vieną dvasiškį iš JAV taltkon prieš rusų kunigus.

J. Y.

rašo, kad JAV pripažins Rytinės Vokietijos (DVR) valdžią, jei ne visai, tai bent de fakto. Konservatyvus Londono "Daily Mail" rašo, jog nors gen. Clay "nedeskretiškausiai pasielgė", bet ką jis sakė tai turi pagrindo. Dviejų Vokietijų egzistavimas nenuginamas, jei vakarai nesutiks palikti Vokietiją neutralia.

Tas laikraštis sako, jau žinoma, kad prezidentas Kennedy sutiks pripažinti DVR valdžią de fakto.

Londono "Daily Express" sako, Niujorke vyksta susitarimas JAV su TSRS. JAV sutiks palikti dvi Vokietijas.

Vakarinės Vokietijos kai kurie laikraščiai išstojo prieš gen. Clay, bet šalies prezidentas Heinrich Luebke ramina savuosius, kad gen. Clay "neišduos jų". Paties Adenauerio ministras Franz Josef Strauss, viešėdamas JAV pripažino, kad TSRS taikos sutarties su Demokratinės Vokietijos Respublika pasirašymas neliečia Vakarų, nei Berlyno problemos. Sutikimas palikti dvi Vokietijas bus tik pripažinimas jau esamo fakto, kurio Adenauerio režimas negali pakeisti ir Vakarai negali jam tame gelbėti.

Laikraštis "Berliner Morgenpost" piktai priešinasi gen. Clay pareiškimui, jog "atsitikime TSRS taikos sutarties su Rytine Vokietija pasirašymo, JAV tektų derėtis su Rytine Vokietija". Bet gen. Clay atsikirtė: "JAV politika nustatoma Vašingtone, o ne vakariniame Berlyne, išskyrus atvejį kada mes būtume instruktuoti tą politiką nustatyti čia".

Prie Dulleso dažnai Ade-

naueris buvo kredituojamas už JAV politikos nustatymą Berlyne.

Tas laikraštis ir taip manantieji vokiečiai užmiršta, kad dar ne taip seniai jie liejo amerikiečių kraują kariaudami už Hitlerį. Dabar jie nori, kad amerikiečiai liejtu kraują už palaikymą hitlerizmo likučių. Amerikiečiai ir anglai ir prancūzai to nenori ir šių šalių valdžios tai žino.

Pagaliaus ir patys vokiečiai to nenori. Nors vakarinė Vokietijoj yra daugiau klerikališka politika, nes Bavarija visa katalikiška, ir nors Adenauerio partija yra klerikališka, ji negavo daugumos balsų pastaruose rinkimuose, nes vokiečiai bijo karo, o Adenauerio politika, jei būtų vykdoma, veda prie karo.

Kaip dvi Korėjos, du Vietnamai yra jau įsigyvenęs faktas, taip yra ir Vokietijoj ir bus bent gan ilgam laikui. Jei kada tai bus atkeista, tai ne Adenauerio valdžios ar kitos tokios sąlygomis.

— Vilnis

Melas nuo pradžios iki galo

Vienas klerikalų laikraštis rašo:

"Visas pasaulis sužinojo apie paskutinius Meksikos komunistų vandaliskus darbus: padegė įvairiuose miestuose bažnyčias, išmušė katalikų mokyklų langus, įsiveržė į katalikų spaustuves, padarydami jose begalines žalas, beveik sugriovė U.S.A. įstaigas..."

Tų žodžių autorius, kunigas Juozas Kisielius, žino, kad jis begėdiškai meluoja. Visas pasaulis žino, kad nei Meksikos, nei kitų šalių komunistai vandalizmu neužsima. Visas pasaulis žino, kad tokie komunistams primetimai neturi nė krislelio tiesos.

Galima su komunistais nesutikti įvairiais politiniais klausimais, bet tik amžinai prasimelavęs klebonas gali juos kaltinti vandalizme prieš bažnyčias bei pasaulietiškas įstaigas.

— Laisvė

Tikri piktadarai

Pasiutę žmonės vadovauja mūsų šalies Amerikiniam Gydytojų Susivienijimui. Štai dabar jie nutarė globoti ir suteikti profesijoj vietą tiems gydytojams, kurie pabėgs iš Kubos. Taip jie tikisi išvilioti iš Kubos daug gydytojų. Jiems nerūpi, kad ten žmonės, pasilikę be medicininės pagalbos, sirgs ir mirs be laiko!

Toks jų poelgis yra baisus, piktadariškas.

— A. Bimba

ŠYPSENOS

Ikyrėjo, icial

Vienas JAV mokslininkas surado serumą suteikti gyvybę negyviems daiktams (Amerikoje, matote, viskas galima). Bevaikščioldamas po parką, užėjo ant generolo paminklo. Dingt mintis į galvą, kad reikia suteikti jam gyvybę.

"Pasakykit man, generole", paklausė mokslininkas pradėjusią krutėti statulą, "ką jūs norėtumėte pirmiausia atlikti?"

"Pirmiausia norėčiau nušauti bent 200 balandžių, kurie nedavė man čia ramybės", atsakė generolas.

—

Ir žuvį pralenkė

Vaikas sugrįžo iš vasarinės kempės ir nepaprastai gyrėsi įgytais gabumais.

"Tur būt išmokai ir plaukioti kaip žuvis?" užklauskė dėdukas.

"Dar geriau", atšovė anūkas. "Aš moku plaukti ant nugaros, ko žuvis visai negali".

—

Syklį pasimokino

Moteris dairėsi naudotų automobilių kieme. Pardavėjas, privedęs prie vieno apygerio sako:

"Su šiuo galima visur, tik reikia pripilti tanką gazolino".

"Abejoju", atsakė moteris. "Kada aš pirmu kartu pamačiau savo vyrą, irgi maniau, kad iš jo bus galima daug ką padaryti, bet labai apsirikau".

Jie Nesiskubina

C. L. Sulzbergeris, New York Times korespondentas, pasikalbėjime su Chruščiovu, užklauskė jį, ar komunistai, kurie netiki į dievą, labiau bijo mirti, negu tikintieji, kurie tiki į pomirtinį gyvenimą.

Chruščiovas jam atsakė, kad kunigai yra arčiausia dangaus, bet jie nesiskubina mirti.

Komunistai netikį į dangų, į rojų, bet jie tiki į geresnį gyvenimą ant žemės, jie kovoja už tai. Jie net nebijo mirti už tai.

Kapitalistai didžiūma tiki į dievą, bet patys nesiskubina mirti. Jie siunčia į karą paprastus žmones, žada jiems dangaus rojų, jeigu žus, bet patys saugosi nuo kulkos, kaip išmanydami.

—

Peipinge, Kinijoje, 1949 metais buvo 20,000 telefonų, o dabar yra 100,000.

A. X.

Keltina Amerikiečius Už Kanados Deficitą

Jungtinėse Valstijose gimes George De Young, Atlas Steel Ltd. (Welland) prezidentas ir federalės vyriausybės Produktyvumo Tarybos pirmininkas, matyti yra pasirengęs pasekti buvusį Kanados Banko valdytoją James E. Coyne ir pasirodyti Kanados nacionalistiniu kapitalistu.

Kalbėdamas Atlantinų Provincijų Ekonominės Tarybos susirinkime Charlotte-town mieste, Prince Edward Island provincijos sostinėje, De Young reikalavo "nutarimų, kurie privedu prie veikimo, kad išlaikius Kanados likimą Kanados rankose".

Jis sakė, kad Kanados politika neturėtų ilgiau būti remiama "istorine filosofija", kad kanadiečiai yra tikrai malkų kirtėjai ir vandens nešėjai. Kanada, sakė jis, turi drąsinti gamybą namie. Jo supratimu, nuolaidos savims pramonininkams yra didelės reikšmės.

Už didžią Kanados deficitą prekyboje su užsieniais, sako jis, kaltas tas faktas, kad labai daug Kanados industrijos kontroliuoja amerikiečiai.

Jis tęsė: "Kanadiečiai perduoda savo kapitalinį turtą per metų metus užsieniniams investoriams, didžiumoje amerikiečiams, kad išlyginus skolas. Dabar mes abejojame, ar išmintinga buvo taip daryti, ir pradame rūpintis. Darosi aišku, kad buvimas malkų kirtėjais ir vandens nešėjais nėra joks plusas ar net lygybė".

Faktai apie JAV kontrolę

Keletą faktų ryšium su JAV kontrole Kanados industrijos patiekė Toronto Daily Star editoriale (rugs. 20), komentuodamas De Young kalbą Charlottetowne:

Su pabaiga 1957 metų, kaip nurodo Star, užsienio kompanijos turėjo kontroliuojančius interesus 56-se procentuose visos mūsų gamybinės industrijos, nekuriose sektoriuose turėdamos savo rankose 98 procentus. Kanados aliejaus ir dujų industrija buvo 76 procentais užsienio kontrolėj, kasyklų ir tarpyklų 60 procentų. Virš 60 procentų dividendų, išmokamų Kanados korporacijų, eina ne Kanadoje gyvenantiems šerinininkams.

JAV interesams priklauso 76 procentai visu svetimų investicijų Kanadoje.

De Young nurodė, kad per pokarinį laikotarpį antrinė

industrija Kanadoje pajėgė praplėsti, kadangi buvo atsiradęs reikalas iš priežasties sunaikinimo ir išpustymo laike antro pasaulinio karo ir laike Korėjos karo.

Neplaningumas

Jis sakė, kad ši ekspansija ir panaudojimas gamybinio pajėgumo įvyko visiškai be jokio plano ar siekio. Tie, kurie kontroliuoja Kanados vystymąsi, nenorį planavimo.

Nes, sakė jis, bent koks pasiūlymas, kad būtų vedama antrinė industrijos augimui prielanki politika, visuomet sutinka griežtą pasipriešinimą iš pirminės industrijos ratelių ir pačios vyriausybės.

Jo manymu, Kanada turi atsakyti į pasikeitimus su pakeitimais.

"Jeį mums reikia aiškaus atsiliepimo pavyzdžio", sakė jis, "tai Didžiosios Britanijos ėjimas į Europos Bendros Rinkos ratelį turėtų būti užtektinas įrodymui, kad Kanada, kaip tauta, turi būti pabudinta ir padaryti tarimai, kurie vestų į veikimą, kad kanadiečių ateitis priklausytų nuo kanadiečių".

Jau kyla spėliojimai, kas atsitiks su Produktyvumo Tarybos prezidentu, kadangi James Coyne buvo Diefenbakerio valdžios pavarytas iš Kanados Banko valdytojo už tokias pat pažiūras dėl išsprendimo Kanados pažangos problemų.

De Young turįs ir kitų pasiūlymų, kuriuos jis ketinąs iškelti Tarybos posėdyje vėliau.

Prieškomplaininiai įstatymai

Rašydamas Toronto Globe and Mail rugsėjo 25 dieną, Bruce MacDonald praneša, kad Nacionalė Produktyvumo Taryba diskusuos galimybę peržiūrėjimo prieškomplaininių įstatymų tikslu leisti sudarymą didžiulių monopolijų sutikimui kompeticijos iš užsienio interesų namie ir užsienyje. Taryba savo posėdžius pradės rugsėjo 25 dieną.

MacDonald rašo:

"Pastaruoju laiku George De Young siūlė apsvastyti tolimesnį pakeitimą įstatymų, kurie leistų Kanados pramonininkams sudaryti dideles vienuotes sėkmingesnei kompeticijai su užsienio gamintojais Kanados rinkoje".

Globe and Mail reporteris cituoja De Young kas liečia sujungimą Kanados pramoninių firmų:

"Išrodytų, kad pavienis gamintojas 280,000 skalbiųjų mašinų (tiek tai pagaminama Kanadoje) sėkmingiau galėtų rungtis, negu kad 15 gamintojų 18,000 mašinų".

Prieštarauja sau

Ši De Youngo plano pusė dėl atgaivinimo Kanados produktyvumo pajėgumo, jeigu teisybė, labai prieštarauja jo šaukimui, kad "Kanada turi turėti savo ateities kontrolę savo rankose". Nes tai reiškia likvidaciją, dėl visų praktiškų reikalavimų, jėgos kapitalistinėje gamyboje — mažojo gamintojo, — kuris kovotų už Kanados kontrolę gamybos Kanadoje.

Sujungimas esančių gamybos firmų Kanadoje prieš dartinį sąlygų reiškia sustiprinimą monopolistinės

kontrolės gamybos, kuriai dominuoja Jungtinių Valstijų kapitalistų interesai, kaip kad pripažįsta ir De Young ir patvirtina Staro skaičiai.

Realistiškesnis planas dėl išlaikymo "Kanados ateities kontrolės Kanadoje" yra atgaivinimas Kanados ekonomijos per demokratine nacionalizaciją JAV kontroliuojamos industrijos Kanadoje.

Vienintelė partija, kuri siūlo tokią Kanados ekonomijos reformą, yra Komunistų Partija. Ji sako, tik tokiomis priemonėmis galima JAV dominuojamo monopolio kumštį atgniaužti ir išlaisvinti Kanados ekonomiją. Tas atidarytų vartus į sumažinimą gamybos išlaidų ir išplėtimą rinkos namie ir užsienyje su galimybe pašalinimo nedarbo.

(Iš "Canadian Tribune")

Ne Visiems Gera

N. Aukštuolis

Jungtinės Valstijos ir Kanada visuomet traukė žmones. Ypač Jungtinės Valstijos. Tai turtingiausios šalys, "Amerika". Bet ne visi laimingi ir patenkinti ir čia, perteklio šalyse.

Kaip statistika rodo, Toronte, kur gyvena netoli pusantro milijono gyventojų, praėjusiais metais 388 asmenys bandė nusižudyti. 124 iš jų nusižudė, o kitiems nepavyko, jie buvo sutrukdyti.

Yra visokių priežasčių, kurios verčia žmones žudyti, bet faktas yra faktas, kad niekas nesižudo iš laimės. Žmonės žudosi dėl kokių nors nepakeliamų sunkumų, nemalonumų.

Pastebima, kad saužudystės skaitlingesnės didmiesčiuose.

San Francisco mieste, Jungtinėse Valstijose, iš 100,000 nusižudo 24 žmonės.

Vakariniame Berlyne iš kiekvieno 100,000 gyventojų nusižudo 34 žmonės. Kadangi tenai priskaitoma apie tris milijonus gyventojų, tai per metus nusižudo nemažiau 1,000.

Japonijoje iš kiekvieno 100,000 nusižudo 24 žmonės.

Saužudystės plačiai paplitusios po visą Ameriką, Aziją ir Europą.

Imant visą Kanadą apimam, iš 100,000 nusižudo 7 žmonės. Taigi, per metus nusižudo apie 1,300 kanadiečių.

Toronte, kaip ir daugelyje kitų didmiesčių Šiaurės Amerikoje ir kituose kontinentuose, yra taip vadinamas antisaužudystės centras, vadovaujamas šaukėjų. Kasdien po kelis šaukimus šis centras gaunąs.

Tyrinėjant saužudystę aukas esą susekta, kad žmonės žudosi dėl ligų, šeimyninių nesutikimų, meilės nepasisekimų, alkoholio aukos ir gyvenimo sunkumų įvairių ir desperaciją.

ro tas buvo labai geras pasiūlymas, kurį reikėjo griebti ir vykdyti su visu uolumu. Bet mes beveik nieko negirdėjome apie tai".

Galima būtų prirašyti visą laikraštį, norint pažymėti, ką rašo, ką sako laikraščiai, visuomenės veikėjai šiais klausimais. Net ir komerciniai laikraščiai prieštarauja nukliniam Kanados ginklavimuisi, prieštarauja tokiai politikai, kuri nenori pripažinti faktiškos padėties Berlyne ir bendrai Vokietijoje, kurie nenori daryti jokių nuolaidų, kad tik išlaikius esamą normalią padėtį.

Prieš Atomines Bombas, Prieš Karą dėl Berlyno

Kanadoje smarkiai auga opozicija nukliniam ginklavimuisi ir karui dėl išlaikymo esamosios padėties Berlyne. Žemiau patiekti keli pavyzdžiai puikiausiai tą teigimą patvirtins.

Nacionalių Amatinių Unijų Konfederacija (daugiausia katalikiškų unijų sąjunga Kvebeke) savo konvencijoje Kvebeko mieste užpėreitą savaitę priėmė sekantį tarimą:

"550 delegatų, susirinkusių į specialų kongresą Kvebeko mieste, instruktavo mane pasiūsti jums šį pranešimą", rašo laiške minėtos konfederacijos prezidentas Jean Marchand. "Jie visi griežtai priešingi visiems susitarimams tarp Kanados ir Jungtinių Valstijų, kurie įgalintų įvesti Kanadon nuklinius ginklus".

Toliau Marchand savo laiške premjerui sako, kad delegatai priešingi kanadiečių ginklavimui nukliniais ginklais Europoje.

Londono ir Oakvillio darbininkų tarybos užgyrė antinuklinio komiteto peticiją, kad Kanada neįsileistų nuklinių ginklų.

Hamiltono ir distrikto darbininkų taryba priėmė rezoliuciją, kurioje raginama, kad Kanados Darbininkų Kongresas reikalautų, kad Kanados vyriausybė atmetų siūlymą ginkluoti Kanados kariuomenę nukliniais ginklais, atsisakytų įsileisti nuklinius ginklus Kanadon.

Toronto Labor Taryba paskyrė \$10 priešnuklinio komiteto paramai, kad padėjus jam skleisti antinuklines peticijas.

Minėtą peticiją užgyrė

Montrealo, Vancouvero, Viktorijos, Winnipeg, Oshawos ir daugelio kitų miestų darbininkų tarybos.

Britų Kolumbijos seimelio narė C. Mather rašo žuvininkų laikraštyje, kad seimelis, jai pasiūlius, priėmęs tarimą prieš nuklinių ginklų įsileidimą Kanadon.

Medžio industrijos darbininkų unijos vakarinio distrikto konvencija Vancouveryje pasisakė prieš nuklinius ginklus ir kurstymą eiti į karą dėl išlaikymo dabartinės padėties Berlyne.

Vancouverio Darbo Taryba savo rezoliucijoje sako:

"Joks politikierius, karinis lordas, nei jokia grupė neturi teisės rizikuoti mūsų likimu, bet kaip tik tą daro tie, kurie ragina eiti į karą dėl Berlyno".

Ji ragina prisiminti praėjusio karo baisenybes.

Medžio industrijos laikraštis Western Pulp and Paper Worker smerkia tuos, kurie siūlo karu spręsti Berlyno klausimą.

The Commonwealth, vakarinių provincijų CCF laikraštis, pritaria judėjimui prieš karą dėl Berlyno.

"Karo pirkliai", sako laikraštis, "kurie visuomet pelnosi iš karo, bandė įtikinti visuomenę, kad Rusija atliks kokį nors agresyvų ėjimą ryšium su Berlynu. Bet ji nieko tokio nepadarė. Kaip kad MacLeans žurnalas nurodė, Rusija tikrai pasiūlė pasitraukti iš Rytinės Vokietijos ir pasirašyti taikos sutartį su ta šalimi".

"Tokiu laiku, kuomet klausimas sukasi apie išsigelbėjimą", tęsia laikraštis, "ištik-

Apie Tarybų Lietuvos Kom. Partijos Narius

(Pastaruoju metu Vilniuje atsibuvo Lietuvos Komunistų Partijos XIII suvažiavimas. Žemiau telpa ištrauka iš Mandatų komisijos pirminko drg. J. Novicko pranešimo apie Tarybų Lietuvos Komunistų Partijos narius.)

Siam Lietuvos KP suvažiavimui buvo nustatytos šios atstovavimo normos: vienas delegatas su sprendžiamuoju balsu nuo 90 partijos narių ir vienas delegatas su patariamuoju balsu nuo 90 kandidatų į TSKP narius. Renkant delegatus miestų bei rajonų partinėse konferencijose, ir susirinkimuose buvo visiškai laikomasi šių normų.

Viso į Lietuvos Komunistų partijos XIII suvažiavimą išrinkta 688 delegatai su sprendžiamuoju balsu ir 119 delegatų su patariamuoju balsu. Į šį Lietuvos Komunistų partijos suvažiavimą išrinkta 111 delegatų daugiau, negu jų buvo išrinkta į Lietuvos KP XII suvažiavimą. 495 delegatai, arba 61 procentas, į suvažiavimą išrinkti pirmą kartą.

Mandatų komisija nustatė, kad visose partinėse organizacijose delegatų rinkimai įvyko visiškai sutinkamai su TSKP įstatais, uždaru (slaptu) balsavimu. Patikrinimas parodė, kad visi delegatai gavo absoliučią balsų daugumą. Mandatų komisija pripažino, kad galioja visų delegatų įgaliojimai.

Lietuvos Komunistų partija į XIII suvažiavimą atėjo išaugusi kokybiškai, sustiprėjusi organizaciniu atžvilgiu, idėjiškai užsigrūdinusi, glaudžiai susitelkusi apie lenininį TSKP Centro Komitetą su N. Chruščiovu priešakyje. Lietuvos Komunistų partijos gretose yra 55,676 nariai ir 8,998 kandidatai į TSKP narius, viso 64,674 komunistai arba 10,350 žmonių daugiau, negu jų buvo Lietu-

vos KP XII suvažiavimo metu.

Mandatų komisija laiko būtinu pažymėti, kad šiame suvažiavime stambiausios delegacijos yra: Vilniaus miesto — 194 delegatai, Kauno miesto — 96 delegatai, Klaipėdos miesto — 47 delegatai.

Iš kaimiškųjų rajonų partinių organizacijų stambiausios delegacijos yra: Ukmergės, Alytaus ir Kėdainių — po 14 delegatų, Kapsuko ir Kauno — po 11 delegatų.

Lietuvos Komunistų partijos XIII suvažiavimo delegatus su sprendžiamuoju balsu apibūdina šie duomenys: pagal partinį stažą: nuo 1917 metų — 3 delegatai, nuo 1918 iki 1930 metų — 24 delegatai, nuo 1931 iki 1940 metų — 57, nuo 1941 iki 1951 metų — 47, nuo 1952 iki 1959 metų — 289, nuo 1960 metų — 68 delegatai;

pagal išsilavinimą: su aukštuoju mokslu — 317, su nebaigtu aukštuoju mokslu — 86, su viduriniu — 110, su nebaigtu viduriniu — 93, su pradžios mokslu — 82 delegatai.

pagal amžių: iki 30 metų — 116 delegatų, nuo 31 iki 40 metų — 311, nuo 41 iki 50 metų — 181, vyresni kaip 50 metų — 80 delegatų.

Delegatus su patariamuoju balsu apibūdina šie duomenys:

pagal partinį stažą: nuo 1931 iki 1940 metų — 4 delegatai, nuo 1941 iki 1951 metų — 24, nuo 1952 iki 1959 metų — 61, nuo 1960 metų — 30 delegatų.

pagal išsilavinimą: su aukštuoju mokslu — 26 delegatai, su nebaigtu aukštuoju — 4, su viduriniu — 21, su nebaigtu viduriniu — 26, su pradžios mokslu — 42 delegatai;

pagal amžių: iki 30 metų — 31 delegatas, nuo 31 iki 40 metų — 55, nuo 41 iki 50 metų — 23 vyresni kaip 50 metų — 10 delegatų.

Šie duomenys atitinka res-

publikos partinės organizacijos sudėtį: atspindi Lietuvos Komunistų partijos rūpinimąsi derinti senuosius ir jaunosius kadrus, kelti jaunus TSKP narius, įjungti juos į aktyvią mūsų partijos visuomeninę veiklą.

Delegatais į Lietuvos KP XIII suvažiavimą išrinkta: lietuvių — 556 arba 68,8 procento, rusų — 163 arba 20,1 procento, ukrainiečių — 25 arba 3 procentai, baltarusių — 29 arba 3,5 procento, kitų tautybių — 19 žmonių.

Palyginti su XII suvažiavimu darbininkų skaičius XIII suvažiavimo delegatų tarpe padidėjo 7,8 procento ir sudaro 153 žmones. Delegatais išrinkti 33 inžinerijos-technikos darbuotojai ir 140 kolūkiečių. Suvažiavimo delegatų tarpe 158 žmonės yra komunistinio darbo brigadų nariai ir spartuoliai.

Lietuvos KP XIII suvažiavimo delegatų tarpe yra 84 mokslo, kultūros, švietimo ir sveikatos apsaugos darbuotojai, jų tarpe 26 mokslų kandidatai, daktarai ir akademikai.

Delegatų tarpe — Tarybinės Armijos ir Karinio jūrų laivyno kariai, 281 Didžiojo Tėvynės karo veteranas ir buvęs partizanas, 64 revoliucinio judėjimo Lietuvoje dalyviai, 13 Tarybų Sąjungos Didvyrių ir Socialistinio Darbo Didvyrių, 88 TSRS Aukščiausiosios Tarybos, Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos ir kitų sąjunginių respublikų Aukščiausiųjų Tarybų deputatai. Ordiniais ir medaliais apdovanoti 467 žmonės, arba 57,9 procento viso delegatų skaičiaus.

Į Lietuvos KP XIII suvažiavimą išrinkta 173 moterys, kas sudaro 21,4 procento delegatų skaičiaus, tuo tarpu kai XII suvažiavime moterys sudarė tik 16,7 procento.

Komunistai Nerems Sirijos Vyriausybės

Sirijos Komunistų partija nežiūrint, kad randasi pagrindėje, taip pat reikiasi. Išleistame manifeste dėl Sirijos atsiskyrimo nuo Egipto ir dėl revoliucinės vyriausybės sudarymo pažymi, kad atsiskyrimas nuo Egipto yra skaudus smūgis tarptautiniam imperializmui.

Kalbant apie revoliucinę vyriausybę, komunistai mano, ji bus remtina tik tada, jeigu į vyriausybę bus įsileista ir Komunistų partijos žmonių. Tol, kol revoliucinė vyriausybė neduos žodžio ir susirinkimų laisvės bei ne leis legaliai veikti politinėms partijoms, komunistai revoliucinės vyriausybės nerems.

Kreipimasis

Į Liaudies Balso Skaitytojus ir Rėmėjus

Gerbjami Draugai ir Draugės,

Nuo lapkričio -1 d. iki gruodžio 31 d. vedamas

Liaudies Balso Vajus

Gavimui Bent 100 Naujų Skaitytojų

Atnaujinimui Visų Esamų Prenumeratų

Sukėlimui \$4,000 Aukų Savaitraščio Paramai

Vajui uždaviniai dideli. Juos nusako dabartinė Liaudies Balso padėtis ir jų išpildymas yra būtinas reikalingas dėl savaitraščio išlaikymo.

Kad vajas eitų planingiau, tai K.L.L.D. Rajonams siūlomos kvotos:

Pirmam rajonui, su Montrealu priešakyje, gauti 20 naujų prenumeratų, atnaujinti visas esamas ir sukelti \$900 aukų.

Antram rajonui, su Torontu priešakyje, gauti 35 naujas prenumeratas, atnaujinti visas esamas ir sukelti \$1,800 aukų.

Trečiam rajonui, su Winnipegu priešakyje, gauti 10 naujų prenumeratų, atnaujinti visas esamas ir sukelti \$450 aukų.

Ketvirtam rajonui, su Vancouveriu priešakyje, gauti 10 naujų prenumeratų, atnaujinti visas esamas ir sukelti \$250 aukų.

Likusią dalį užsimotos bendros kvotos, dedame viltis, kad padės išpildyti nuoširdieji Liaudies Balso draugai ir draugės gyvenantieji Jungtinėje Valstijose, Škotijoje, Anglijoje, Brazilijoje ir kitur.

Pavyzdgingiausiai išpildžiusio savo kvotą rajono vardas bus atžymėtas ant Istorinės Liaudies Balso Trofėjos, kuri nuo praeito vėjus randasi pavyzdgingiausiai pasirodžiusio vajuje pirmo rajono globoje.

Vajininkų ar jų grupių lenktynės bus rekorduojamos punktais, sekant: už naują metinę prenumeratą 10 punktų, už atnaujintą 4 punktai ir už kiekvieną dolerį surinktų aukų po 2 punktus.

Pirmiesiems penkiems vajininkams ar jų grupėms skiriamos dovanos: pirma — \$25; antra — \$20; trečia — 15; ketvirta — \$10; penkta — \$5.

Gautus vėjus darbo rezultatus prašome tuojau prisiųsti. Ir spalio mėnesį gauti vėjus veiklos rezultatai bus kredituojami vėjus sąskaiton, o vajininkams už tą bus skiriami punktai.

Primename, kad kaip naujos, taip ir atnaujintos prenumeratos kaina Kanadoje, Škotijoje ir Anglijoje po \$4.00 metams. Jungtinėje Amerikos Valstijose, Tarybų Lietuvoje ir visur kitur po \$4.50 metams. Pusmetinė prenumerata — pusė metinės kainos.

Visus Liaudies Balso vajininkus, rėmėjus, pažangias organizacijas ir visus skaitytojus labai prašome kuo ryžtingiau pasidaruoti ir kiek galint gausiau paremti savaitraštį.

Liaudies Balso Administracija
160 Claremont St.
Toronto 3, Ont., Canada

Walker — In proud and loving memory of a dear son, Flying Officer Arthur D. Walker, who lost his life in action over Cologne on Oct. 15, 1942.

There is still an ache in my heart to-day
That those long years cannot take away
A place in my heart that nothing can fill
I miss you, dear Art and forever will.
But the beautiful memories you left me
Will last till the end of my days.
They won't wear out and they won't grow cold,
Because they are in my heart always.

Sadly missed by Mom.

Montrealo žinios

Trumpai apie viską

Tai mūsų didžioji darby-
metė jau visai arti. Tai Liau-
dies Balso vėjus.

Kada mes pradėjome jį
budavoti apie 30 metų atgal,
visi buvome jauni ir energin-
gi. Dabar, po 30 metų, ne tik
esame žymiai senesni, bet ir
daugelio nebėra mūsų tarpe
— juos mirtis išskyrė. Tas
rodo, kad ši darbymetė
mums nuolatos sunkesnė da-
rosi. Bet dabar mums leng-
viau su finansais. Tad aš tu-
riu viltį, kad mes kaip nors
savo pareigą atliksime.

Labiausiai aš rūpinuosi,
tai naujais skaitytojais. Šis
klausias darosi vis sunkes-
niu. Dirva vis mažėja. Bet
jeigu mes kiekvienas skaity-
tojas pasistengtume, tai ir
šioj srityj dar nuveiktume.

Aš norėčiau atsikreipti į
savo kolonijos draugus ir
drauges su prašymu pasidar-
buoti taip, kad mes ir šie-
met iškovotume pirmą vietą,
kaip iškovodavome praėjus-
iais metais.

Jeigu niekur neis, tai nieko
ir nežinosi. Pavyzdžiui, jei-
gu būčiau nenuėjęs į Vytauto
klubą vieną subatvakarį, bū-
čiau nesužinojęs ir kitiems
nepranešęs, kad Klubo šēr-
menų susirinkimas įvyks
sekmadienį, spalio 15, 2 va-
landą po piet.

Kaip teko nugirsti, tai bus
daug svarbių reikalų aptari-
mui. Tad nepamirškite daly-
vauti patys ir kitus paraginti.

Plačiai žinomi Montreale
draugai J. E. Adomonai iš-
važiavo į Europą su ekskur-
sija.

Aplankys Paryžių, Romą
ir kitus žymesnius Europos
miestus.

Ekskursijai vadovauja
provincijos ministras pirmi-
ninkas Lesage.

Brolis ir draugai surengė
priešvedybę partiją Prano
ir Genės Kušleikų sūnui
Broniui.

Pusseserės surengė prieš-
vedybę partiją Mildai Bile-
vičiūtei, kurios vestuvės su
italų tautybės vaikinu įvyks
spalio 14.

Sesutė Vanda suruošė
priešvedybę partiją Janei
Mikonytei, kuri apsives su
francūzų tautybės vaikinu.

M. A. Smilskiai (Radec-
kaitė) susilaukė dukrelės.
Motina ir dukrelė "doing O.
K."

Rugsėjo 30 dieną Montre-
alo Motinų Komitetas už tai-
ką suruošė demonstraciją
prieš atominį bombų spro-
dinimus, taikos ar karo me-
tu.

Demonstrantės nešė pla-
katus su įvairiais obalsiais.
Vienas iš jų sakė: "Paimki-
te mane į ligoninę, o ne į
bombų slėptuvę". Plakatai
laikė raišas vaikutis vežimu-
kyje, kurį stūmė motina.

B. K.

Išskrido į Europą

Praėjusią savaitę Alekas
Macevičius su dviem drau-
gais, jet lėktuvu išskrido į
Europą pavandrovoti. Jie
mano apsilankyti Portugalij-
oj, Ispanijoj, Italijoj, Fran-
cijoj, Austrijoj ir Anglijoj.
Linkiu laimingos kelionės ir
grįžti kupini malonių įspū-
džių!

Mokslo ir Technikos Pasulyje

Saulės žvalgymas iš lėktuvo

Procesai, kurie vyksta
Saulėje, daro didžiulę įtaką
Žemės atmosferai. Jie suke-
lia radijo ryšių pertrūkius,
magnetines audras ir polia-
rines pašvaistes. Vienas iš į-
domiausių Saulės darinių —
jos vainikas. Tačiau, būda-
mas labai neryškus, jis gali
būti stebimas tik visiško
Saulės užtemimo metu.

1961 metų vasario 15 d. į-
vyko vienas iš retų gamtos
reiškinų — visiškas Saulės
užtemimas. Šį kartą jis bu-
vo paskutinis mūsų šimtme-
tyje, matomas Tarybų Są-
jungos Europinės dalies ter-
itorijoje.

Kokie gi parengtiniai šių
stebėjimų rezultatai? Daug
įdomių žinių gauta stebint
Saulės vainiką iš lėktuvo
"TU-104". Fotografuojant
priešingą Saulei dangaus sri-
tį, dieninio dangaus švytėji-
mo sepktruose užtiktos nat-
rio, deguonies ir kitos lini-
jos. Mokslininkams pavyko
užtemimo metu užfiksuoti
palyginti tolimas vainiko sri-
tis — iki 15 Saulės radiusų.

Vasarą Saulė vėl patraukė
astronomų dėmesį. Liepos 9
d. iš už rytinio krašto į ma-
tomąjį Saulės pusrutulį iški-
lo aktyvi dėmių grupė, ku-
rijoje liepos 19 d. buvo matyti
milžiniškas žybsnis. Jis tru-
ko 1 valandą 22 minutes.
Tikrasis jo plotas sudarė 7
milijardus 650 milijonų kvad-
ratinių kilometrų, kai tuo
tarpu visos Žemės paviršius
yra 510 milijonų kvadratinų
kilometrų. Žybsnis sukėlė
smarkias magnetinę ir iono-
sferinę audras ir padidino
kosminio spinduliavimo in-
tensyvumą.

Tai, kad žybsnis buvo Sau-
lės pakraštyje, o ne jos re-

Suskambėjo vestuvių varpai

Spalių 7 d. susituokė Jenė
Mikonytė (Macevičienės duk-
tė) su francūzų tautybės vai-
kinu. Vestuvių pokylis įvyko
jaunosios namuose dalyvau-
jant abiejų jaunųjų giminėm
ir artimiems draugams. Bu-
vo svečių ir iš JAV, tai jau-
nosios teta — A. Eikiniene
su visa šeima, S. Smith
(Yarmalinskaitė) su dukrele
ir pora draugų.

Linkiu jauniesiems daug
laimės šeimyniniame gyven-
ime!

V. ir Z. Kavalai šiuo laiku
randasi Kalifornijoj pas
dukterį Mildą ir žentą, ku-
riuodu juos parsivežė iš
Montrealo. Kelionė iki duk-
ters buvo gana ilga, nes pak-
elėje aplankė daug gražių
vietų ir pabuvojo po keletą
dienų. Jie mano praleisti ke-
letą mėnesių Kalifornijoj.
F.

ginio skridinio centre, kiek
susilpnino jo poveikį Žemei.

Veneros švytėjimo paslaptis

Ne mažiau įdomus stebė-
jimo objektas buvo Venera.
1961 metų vasario 12 d. Ta-
rybų Sąjungoje buvo paleis-
ta automatinė tarplanetinė
stotis Veneros planetos link.
Tuo buvo pradėta tirti pir-
moji tarplanetinė trasa.

Atstumas iki Veneros pir-
mą kartą buvo išmatuotas
radiolokaciniu būdu didžiausio
Veneros priartėjimo prie
Žemės laikotarpiais — 1958
tais Jungtinėse Amerikos
Valstijose ir 1959 metais
Anglijoje. Tačiau gauti re-
zultatai dėl labai silpno sig-
nalo buvo ne visai patikimi.

Tarybų Sąjungoje atlikta
Veneros radiolokacija, nau-
dojantis galingais siūstuvais,
didelėmis antenomis ir jaut-
riais imtuvais, įgalino patiki-
mai įregistruoti atspindėtas
nuo jos radijo bangas.

Pagal atspindėtų nuo Ve-
neros signalų dažnumo keiti-
mąsi pavyko gauti žinių apie
jos sukimąsi. Pasirodė, kad
atskirų atspindinčiųjų Vene-
ros paviršiaus ruožų radiali-
nių greičių skirtumas yra
apie 80 metrų per sekundę.

Iš to galima padaryti išva-
dą, kad jos apsisukimo pe-
riodas artimas 11 parų, jei-
gu Veneros sukimosi ašis
yra statmena krypčiai Žemė-
Venera ir su sąlyga, kad vi-
sos Veneros paviršiaus dalys
atspindi.

Dar neseniai buvo manoma,
kad Veneros paviršiuje
temperatūra siekianti plus
60 — plus 80 laipsnių. Ra-
dioastronominiai tarybinių
mokslininkų A. Kuzmino ir
A. Salomonovičiaus stebėji-
mai per galingą radiotelesko-
pą parodė, kad temperatūra

planetos paviršiuje svyruoja
nuo plus 170 iki plus 300
laipsnių, kai Saulė yra zenite.
O naktį ji, tur būt, krinta
iki nulio.

Viena iš planetos mįslių
yra didžiulis anglies dvidegi-
nio kiekis jos atmosferoje.
Kodėl jo tiek daug Venero-
je ir labai mažai mūsų pla-
netoje? Yra žinoma, kad Že-
mės augalai skaido anglies
dvideginį į anglį ir deguonį
ir išskiria laisvą deguonį, o
anglį įsavina. Be to, anglies
dvideginį absorbuoja silika-
tai, kurie, esant vandeniui,
virsta karbonatais.

Veneroje, tur būt, nėra
augalų. Gal būt, visas šios
planetos paviršius yra pa-
dengtas vandenyno, ir silika-
tai negali išeiti į jos pavir-
šių. Todėl jie ir negali absor-
buoti anglies dvideginio.

Vandenynas gali būti tik
spėjant, kad Veneros debe-
sys yra 80 kilometrų aukšty-
je. Tuo atveju prie pavir-
šiaus bus koks 10-15 atmos-
ferų slėgimas, ir tada van-
duo bevirdamas neišgaruoja,
nepaisant aukštų temperatū-
rų.

Radiolokaciniai stebėjimai
taip pat parodė, kad šios
planetos paviršiuje yra sri-
čių su įvairiais radijo bangų
atspindėjimo koeficientais.
Apdorojus šiuos stebėjimus,
bus galima gauti žinių apie
planetos paviršiaus savybes.

Tarybinis mokslininkas N.
Kozyrevas mano, kad Vene-
ros paviršiuje yra amžinos
sutemos ir drėgna atmosfera

su plus 45 laipsnių tempera-
tura. Neseniai N. Kozyrevas
atrado labai įdomų dalyką.
Matuodamas eilę spektrogra-
mų, jis pastebėjo, kad, be io-
nosferos švytėjimo, Venero-
je dar yra nuolatinis žemuti-
nių jos atmosferos sluoksnių
švytėjimas. Naktinė planetos
pusė nepaprastai švyti dėl
formaldehido. Šios dujos gali
susidaryti Veneros atmosfer-
roje iš anglies dioksido, esant
vandens garams. Matyti, tai
yra savotiškas sulėtintas kai-
kurių pirminių dujų "degi-
mas", kuriam vykstant gau-
namas švytintis formaldehi-
das.

Kometos ir žvaigždės

Atrastos dvi "naujausios"
žvaigždės. Jos įdomios tuo,
kad palyginti per trumpą lai-
ko tarpą smarkiai didina sa-
vo spindėjimą. Spindėjimo
maksimume naujosios žvaigž-
dės pagal ryškumą lygina-
mos su galaktikomis, kurio-
se yra milijardai žvaigždžių.

Po "naujausio" žybsnio nuo
jos atsiskiria apvalkalas, ku-
ris juda milžinišku greičiu.
Naujausių žvaigždžių žybs-
nių likučiai yra stiprus ra-
diospinduliavimo šaltiniai.

Naktį iš liepos 24 d. į 25
d. Tarybų Sąjungoje buvo
pastebėta kometa, kurios
branduolio ryškumas buvo
lygus antrajam žvaigždžių
dydžiui. Šią kometą buvo ga-
lima stebėti paprasta akimi.
Kometos yra labai įdomūs
dariniai. Turėdamos nedidelę

DOVANŲ SIUNTIMAI Į TARYBŲ SĄJUNGĄ IR KITUS TARYBINIUS KRAŠTUS

Su malonumu pranešame, kad PAGERINOME
MAISTO, TEKSTILES ir VAISTŲ bei kitų
dalykų persiuntimą

Prašykite mūsų naujo kainoraščio ir informacijų pas

Montreale Atstovą

Mr. Manfred Kory

Mūsų kainos žemiausios Kanadoje ir JAV.

JOS GALITE PILNAI pasitikėti Kanados didžiausia
ir labiausiai prityrusia dovanų siuntinių persiuntimo
firma

International Gift Parcel Service

1126 SHERBROOKE ST. W. — Tel.: VI. 4-4860
Montreal 2, P. Q., Canada

WINDSOR

DRY CLEANERS & DYERS CO. LTD.

Valome visokius drabužius, gardinas, blankietus, lo-
vų uždangalus, karpetus, chesterfieldus ir bile ką,
kas tik yra Jūsų namuose.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių
Dry Cleaning šapų Montreale. Turime naujai įreng-
tą moderniškiausių STORAGE. Greitas patarnavi-
mas. 20 metų patyrimas garantuoja darbą.

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus
1205 CHURCH AVE. PO. 8-6679
VFRDUN, QUE.

Amerikos Šeiminkai

Jerome Davis

(Ištrauka iš autoriaus knygos "Pasaulio piliečiai", išleistas JAV)

Jungtinės Valstijos — didi šalis, kurią pagimdė revoliucija ir laisvės meilė, šalis, kurios pagrindą sudaro kiekvieno piliečio teisė siekti laisvės, abejojti ir ginčytis, nesutikti ir net sukilti. Bet nuo tų dienų, kai mūsų valstybės įkūrėjai paskelbė šiuos principus, daug kas joje pasikeitė. Teisių bilyje mes skaitome: "Kongresas negali priimti įstatymų, apribojančių žodžio ar spaudos laisvę". Ir vis dėlto mūsų krašte dabar žmonės suimami ir teisiami vien už priklausymą radikalines krypties partijai.

Mes neretai kuriame iliuzijas apie tobulą demokratiją ir laisvę, bet susiduriame su realiais rasinės neteisės ir nusikalstamos valdančiųjų klasių savivalės faktais.

Pamažu mūsų šalyje išaugo didžiulės korporacijos, turinčios milijardų dolerių kapitalą, susikūrė koncernai, ir mes nė nespėjome apsižvalgyti, kai Jungtinėse Valstijose atsirado nauja klasė — valdančioji klasė.

Kas gi iš tikrųjų valdo šalį? Sako, mums įvesta visuotinė rinkimų teisė. Bet šito negalima pasakyti apie Pietų valstijų negrus, ir net Šiaurėje paskutinėje balsavimo stadijoje galima rinkti tikrai oficialius kandidatus.

Daugeliu atvejų dėl tokios padėties įsigali valdantysis elitas. Prie jo priklauso turtingiausieji, iškovoję valdžią vietiniuose organuose. Visos valstybės mastu šalį tvarko trys grupės: politinis aparatas ir politikai profesionalai, kontroliuoją ir naudoją šį aparatą; finansų ir pramonės magnatai, teikiantieji politikams pinigų bei materialinių resursų, ir, pagaliau, militaristai, kurie suryja apie 45 milijardus dolerių valstybinių išlaidų.

masę, jos gali sudaryti milžinišką dujų apvoką. Tai regimas "niekas". Dujinės kometų uodegos taip pat turi labai mažą masę. Jeigu Žemė susiduria su kometos branduoliu, tai į ją krinta meteorai, kurie sudaro tą branduolį. Naujaisi astronomijos atradimai, palydovų ir kosminių raketų prietaisais atliktų tyrimų rezultatai rodo, kad tarybinis mokslas nepaprastai sėkmingai "šturmuoja" dangų nuo žemės ir iš oro.

M. Kliakotka

TSS-o mokslinis apžvalgininkas, Šternbergo vardo Valstybinio astronomijos instituto bendradarbis.

Vienodos visiems galimybės, būdingos ankstyvajai Amerikos istorijai, išnyko. Ne ta prasme, kad jaunuolis be lėšų visiškai negali pakilti iki "viršūnių", o ta, kad yra žmonių, jau nuo pat gimimo paveldinčių visas pramonės tėvonių privilegijas, ir yra tokių, kurie priversti pradėti nuo pat apačių — prie staklių, šachtojų, laukų darbuose. Retas kuris iš apačių prasimuša į turtinguosius.

Panagrinėkime tuos, kurie potencialiai gali tikėtis, kad jiems teksianti vieta elite. Apie 125 žmonės turi per metus milijoną ir daugiau dolerių pajamų, 380 — nuo pusės milijono iki milijono dolerių. Po to eina 1,383 žmonės, gaunantieji nuo 250 tūkstančių iki 499,999 dolerių. Yra mažų mažiausia 11,500 žmonių, kurių metinės pajamos sudaro nuo 100,000 iki 349 tūkstančių dolerių. Be to, kai kurie iš jų turi vertybinių popierių, laisvų nuo mokesčių. Kadangi tokia tvirta jų finansinė padėtis, šie žmonės gali atsiduoti valstybinei tarnybai, turėdami visas galimybes padaryti karjerą. Prie šios kategorijos priklauso Niujorko gubernatorius Harimanas, kuriam labai sekėsi tol, kai jis stojo prieš Rokefelerį. Vien tik "Kontinental inšuranš kompanija" (draudimo kompanija) valdininkai ir direktoriai 1959 metais kaip atlyginimą už patarnavimus gavo 2,283,260 dolerių; į šią

sumą neįskaityta 75 tūkstančiai dolerių, kurie buvo sumokėti juridinei konsultacijai. Savaimė suprantama, kad valdantysis elitas įvairiais būdais mėgina išvengti mokesčių. Vienas tokių būdų — ilgalaikis kapitalinis pelnas, apmokestinamas tik 50 procentų, kitas būdas — "mokesčių nuolaida dėl atsargų išsekimo" išgaunant naftą, eksploatuojant dujų telkinius ir kitas naudingąsias iškasenas. Dabar valdantysis elitas varo kampaniją, kad būtų sumažinti pelno mokesčiai, bet, smarkiai didėjant infliacijai ir valstybės įsiskolinimui, šalis turės pasirinkti: arba palikti pakankamai didelių pelno mokesčius, arba bankrutuoti. Kartu, nors daugelis tai neigia, kai kurie magnatų mokami mokesčiai patenka atgal į jų kišenę netiesioginiais — kaip atlyginimas savo liokajams, tam tikriems arba net kaip valstybiniai politikams bei militaristams supirkimais iš tų pačių korporacijų. Be to, pramonininkus ir kariškius sieja tarpusavio ryšiai ir kita prasme: jie gali keistis vaidmenimis. Į gynybos ministro postą paskiriamas vienas iš tų, kurie pirmiau vadovavo korporacijoms. Generolams, atsistatydinusiems dėl amžiaus, pavedama vadovauti stam-

bioms korporacijoms. Tai "naudinga", nes buvęs aukštas armijos karininkas žino, kokia korporacijos teikiama produkcija labiausiai reikalinga kariškiams, ir paprastai yra susipažinęs su tomis vidaus varomosiomis jėgomis, nuo kurių priklauso užsakymai. Stiuartas Mičamas brošiūroje "Darbininkų judėjimas ir šaltasis karas", kurią išleido Amerikos bičiulių (kvakerių) draugija, rašo:

(Bus daugiau)

Montomeris Smarkiai "Užvažiuo" Spaudai

TORONTO. — Praėjusią savaitę Maltono aerodrome didlapių laikraščiai gavo per "nosį" iš britų feldmaršalo Montomerio, kuris buvo sustojęs kelyje iš Kinijos.

Kinijos žmonės, sako jis, yra daug laimingesni šandien, negu kad buvo kada nors anksčiau.

"Aš skaičiau spaudoje, kad kiniečiai badauja, kad jie neteko pasitikėjimo savo valdžia", sakė Montgomery spaudos atstovams, kurie užklupo jį su klausinėjimais jam išlipus iš orlaivio, "kad jie nusiminę, neramūs, maištingi. Tai visai netiesa".

Jis nematęs nei vieno nedasimaitinusio žmogaus per tris savaites, kurias jis praleido Kinijoje. "Aš mačiau nedasimaitinimo, labai daug, Hong Konge", pridėjo jis. Jis kritikavo Vakarų spaudos reporterius, kurie rašo apie Kiniją nematę jos.

Montomerio manymu, už kelių metų Kinija turės 1,000,000,000 gyventojų, plus nuklinius ginklus.

Jis sakė, kad Vakarai turėtų pripažinti Kiniją, vesti platesnę prekybą. Nepripažinimą Kinijos palygino su stoka proto.

Didlapiuose labai daug rašoma apie Kinijos ir Tarybų Sąjungos "nesutikimus". Jis, tačiau, nepastebėjęs to nesutikimo. Be Tarybų Sąjungos pagalbos, sakė jis, Kinijai būtų buvę labai sunku pradėti naują gyvenimą. Rusai ne tik padėjo materialiai, bet ir pamokinę kiniečius, kaip gamintis mašinas. Dabar kiniečiai gamina savo mašineriją.

Jis turėjęs laisvę Kinijoje matyti, ką jis norėjęs matyti.

Mao Tse-tungą jis laiko nepaprastu žmogum paprastu žmogaus gadinėj.

Lordas Montgomery yra buvęs, kaip žinote, vienas iš Britanijos militarinių lyderių praėjusio karo metu. Kas liau.

Patyręs Tinkuotojas

Visokių rūšių tinkavimas iš vidaus ir lauko ir naujų lubų
Telefonas: RO. 6-3026
Toronto

Dėl Siuntinių į Tarybų Lietuvą

ir kitas Tarybų Sąjungos Respublikas

UKRAINSKA KNYHA

Suteikia Patogiausį ir Greičiausį Patarnavimą

Priimam persiuntimui gatavai sudarytus siuntinius tik iš naujų drabužių, medžiagos, avalynės, medikamentų, maisto ir kitko.

Muitas ir kitos persiuntimo išlaidos apmokamos per mūsų firmą ir gavėjui nieko nebereikia primokėti.

Ukrainska Knyha centras ir skyriai randasi:

TORONTE:

962 Bloor St. W. — 1162 Dundas St. W.

WINNIPEG: — 613 Selkirk Ave.

EDMONTONE: — 10803 — 85 St.

VANKUVERYJE: — 2643 E. Hastings St.

Toronto skyriuje ir centrinėje raštinėje turime gerą pasirinkimą įvairių medžiagų, drabužių, avalynės bei odos dėl siuntinių.

Toronto skyrius ir centrinė raštinė atdara kas dieną nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Sekmadieniais ir pirmadieniais uždaryta. Rašant mums laiškus, prašome rašyti anglų kalba.

Centrinė raštinė:

Ukrainska Knyha

962 BLOOR ST. W. — TORONTO 4, ONT.

Telefonas: LE. 4-7551

Siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Estiją ir kitus SSRS kraštus. Siųskite savo giminėms ir artimiems siuntinius per lietuvišką įstaigą

SAKAS PARCEL SERVICE

sent by

Ukrainska Knyha

755 Barton St. E., Hamilton, Ontario
Tel. LI. 4-7239

Jūsų siuntiniai yra garantuoti ir apdrausti. Galite siųsti maistą, avalynę, vaistus bei rūbus, nuo 4 iki 17 svarų. Muito mokestis yra Ukrainska Knyha nustatytas.

Mūsų naujoje didesnėje patalpoje jūs rasite: avalynės, skarūčių, skutimo ir kirpimo priemonių ir kt. Mes turime didelį pasirinkimą kostiuminės medžiagos. Kaina nuo \$8.00 ir daugiau už kostiumą. Lygios vienspalvės vilnos ir angliškos dryžuotos. Išskyrus pirmadienius.

Mes jums patarnausime greitai, nuoširdžiai ir teisingai.

Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro

JUSTINAS MARCINKEVICIUS

Pušis, Kuri Juokėsi

Nubudamas aš visada girdžiu muziką. Prasideda jinai kažkur labai toli, greičiausiai tenai, iš kur aš grįžtu į naują savo dieną. Iš pradžių silpna, vos vos girdima — ne tiek girdima, kiek nujaučiama, ji kas kart vis stiprėja, auga. Ir štai aš jau nežinau, kas groja. Aš jau negirdžiu tos dieviškos muzikos, aš tik jaučiu ją visu atbūdu kūnu. Atrodo, tartum virpa kiekvienas raumuo, kiekviena ląstelė. Kažkas nežinomas liečia jas jaunais pirštais, vieną po kitos — kaip arfos stygas. Paskui įsijungia pučiamieji, pradėdami grėsmingą likimo temą. Kurį laiką — jeigu akimirka galima pavadinti laiku — aš groju amžiną gyvenimo ir mirties, džiaugsmo ir kančios simfoniją. Staiga, kai, virpėdamas visu kūnu, jau jau, rodos, pradedu suvokti tų dviejų stichijų titaikiškos kovos prasmę, pergalingai trenkia būgnai, šaižiu, metaliniu balsu nusikvatoja lėkštės, — ir aš atmerkiu akis. Ar girdėjau muziką? Tur būt, girdėjau. Kažkuriaj sekundės dalelę aš dar su spėju pagauti kambario ir visų daiktų — knygų lentynos, stalo, kėdės, molberto su nebaigta drobė, netvarkingai numestos paletės, tepukų, paveikslų ant sienos, eskizų krūvos kampe ir net trišakės liustras palubėje — rezonansą. Žiūriu įtariai į savo daiktus, šmėkšteli pirmoji mintis — nejaugi tai jie grojo? Tačiau daiktai tyli, o man dar nė sytkio nepavyko sugauti jų anksčiau, negu jie baigia savo nubudimo muziką.

Ir dar: aš jaučiu, kaip tankiai ir garsiai plaka širdis, sujudinta tos didžios akimirkos, kai aš kažkur pasąmonėje jau buvau pasiruošęs viską suprasti. Kodėl visada viskas baigiasi anksčiau? Kas tasai dirigentas, kuris valdingu mostu nubrėžia taip svaiginamai viliojantį pažinimo ratą ir baigia jį visados tuo pačiu tašku, nuo kurio, gal būt, prasidėtų tikras žinojimas? Aš įsivaizduoju jį demoniškai rūstų ir lemtingai nepermaldaujaną — nė vienos tūkstantosios takto daugiau! Jis tyčiojasi iš manęs, iš kiekvienos mano ląstelės jis juokiasi. O, žinoma, jam tai ne nauja. Milijonus metų grodamas vieną ir tą patį motyvą, kuris prasideda ten, kur baigiasi ir baigiasi ten, kur prasideda, jis žino ko nori. Jis daugiau ir negali. Gerbiamieji klausytojai, mano partitū-

roje daugiau nieko nėra. Ne mano valia atimti ką nors ar pridėti. Gal jūsų tarpe yra autorius?

Zmonės, kodėl mes tyli-me? Argi ne mes šito nelemto motyvo autorius? O gal... Gal visa, kas mes esame, yra tiktai vieno didžiulio orkestro instrumentai? Instrumentai... Po velnių!

Jeigu yra instrumentai, jeigu yra partitūra ir dirigentas, tai turi būti ir autorius. Žinau, mano senelis jį pavadintų dievu, tėvas — likimu, o aš nieko nepažįstu ir niekam nesimeldžiu. Aš noriu būti autorius.

Aš vis dar guli, sunėręs rankas po galva, ir stebiu šviesos pergale kambaryje. Vyksta mūšis dėl daiktų. Vieną po kito šviesa išplėšia juos iš paskyduosios prieblandos masės, suteikdama jiems tikrą jų formą ir spalvą, pastato juos į savo vietą. Jų forma ir yra jų vieta. Šiandien mano galva pilna paliginimų, ir todėl aš dar noriu pasakyti, kad visa, kas užima vietą, negali būti be turinio. Esu, vadinasi, turiu. Štai jums puikiausia formulė, su kuria galima ginti formalizmą visur, kur tik jį bepamatysite. Jeigu, žinoma, jūs panorėsite jį ginti.

Ištiesęs ranką aš sugraibau palangėje virvutę ir atitraukiu užuolaidą. Žmogus turi padėti šviesai sukurti daiktus, lygiai kaip šviesa padeda jam. Mano kambario langas į vakarus, todėl jis niekada nemato tekančios saulės. Pagaliau, koks skirtumas. Ar jūs galite pasakyti, kada saulė teka ir kada leidžiasi? Aš tai negaliu, o saulė, kiek man žinoma, irgi negali.

Šiandien man labai gera. Jaučiu, kaip pailsėjęs kūnas ilgisi judėjimo, aš galiu kalbėtis su kiekvienu jo raumenu, galiu jam įsakyti ir žinau, kad jis paklausys. Dar nebandžiau, bet esu įsitikinęs, kad jeigu tik panorėsiu, tai ir mintį privėsiu pakilti į tokias aukštumas, iš kurių atsiveria svaiginanti žinojimo ir nežinojimo praraja. Ak, išskėsti rankas ir kristi į ją, kaip krentama sapne! Ir arba prabusti su smarkiai plakančia širdimi, arba... arba neprabusti.

Visame name dar tylu. Ir mūsų gatvelė tyli. Autobusai ir sunkvežimiai ja retai pravažiuoja. Miesto triukšmas banguoja toliau, už ištiso kvartalo. "Ramiuoju užtėkiu" vadina mūsų butą draugai. Jie visados mandagūs, sveikinasi, teiraujasi,

kokia tėvo sveikata. Tėvas čia įsikūrė seniai, jį visa gatvė pažįsta ir gerbia — mūsų profesorius. Man jis visai ne profesorius, o senas, ligotas, ir, mano supratimu, labai neįdomus žmogus. Pakol dar dėstė universitete — laikėsi. Tiksliau, darbas ir nuolatinis bendravimas su jaunimu jį laikė. Prieš porą metų išėjęs į pensiją, per vieną savaitę paseno, susmuko ir nutilo. Už sienos girdžiu jo kosulį, sunkius žingsnius prie knygų lentynos ir tarsi matau, kaip jis su dideliu vargu visu kūnu stiepiasi prie reikalingos knygos. Paskui — nekantriai verčiamų lapų šiurenimas, ir vėl sunkūs, šliaužiantys žingsniai prie stalo. Aš galėčiau nubėgti ir paduoti jam reikalingą knygą. Bet man kažkodėl gėda dėl tėvo silpnumo. Man atrodo, kad ir jam turėtų būti gėda. Užuojuota yra silpnųjų maistas.

O man neseniai suėjo dvidešimt treji, ir aš galvoju, kad stipresnio už mane nėra visame pasaulyje.

Kitame kambaryje subilda langas, ir netrukus ant grindų pabyra smulks tankūs žingsniai — Julė daro mankštą. Jos vešlūs, ilgi, juodi plaukai laisvai teka ant kaklo ir pečių, didelės akys visada stebisi šio pasaulio didumu. Jai devyniolika metų. Šiomet ji baigia vidurinę. Julė puikiai skambina ir svajoja įstoti į konservatoriją. Aš irgi galvoju, kad tai yra geriausia, ką jinai galėtų padaryti.

Anksčiau, išgirdęs Julės trepsenimą, aš būčiau pašokęs iš lovos, nubėgęs mankštintis kartu. Jos kambarys erdvus, vidury tiso senas, didelis kilimas — lakstyk, vartykis ir statyk kokias nori žvakes. Julė visados baigia mankštą greičiau. Ji čia pat sėda prie pianino — pirštų pramankštinti, kaip ji sako, ir kelias minutes pila temperamentingus pasaužus ir maršus. Tai tarsi akompanimentas mano mankštai. Nieko negali būti geresnio. Kūnas greitai paklūsta energingam ritmui, patį pradeda ieškoti jo ir suradęs jau nepaleidžia. Paskui Julė nubėga į vonią, o aš įsijungiu elektrinį skustuva.

Tačiau dabar aš negaliu vienomis glaudėmis įsiveržti į Julės kambarį. Aš kai ką žinau. Julė nieko nežino ir tikriausiai laukia manęs. Filosofai sako, kad žinojimas išlaisvina žmogų. Nė velnio. Laisvi gali būti tik vaikai ir kvailiai, nes jie nieko nežino. Tačiau gyvenime kažkodėl viskas vyksta atvirkščiai: vaikai vedžiojami už rankų, o kvailiai, jeigu jų pasitaiko, uždaryti pamišėlių namuose.

Išgirdęs, kad Julė užvožė pianiną ir pasišokėdama nu-

bėgo į vonią, aš greitai apsisivilkau savo naują pažamą ir tyliai atidariau duris į koridorių. Šiandien aš noriu pirmas paimti laikraščius ir laiškus, jeigu jų bus. O vienas tai tikrai turėtų būti. Paskubomis atrakinau laišku dėžutę, ištraukiau laikraščius ir greičiau išgirdau, negu pamačiau, kaip šleptelėjo į grindis rusvas vokas su Palangos pliažo vaizdais. Tas pats vokas, kurį vakar įmečiau centriniame pašte į didelę, poliruotą dėžę laiškam. Dabar aš jį vėl laikiau savo rankose ir iš visų jėgų stengiausi galvoti. Ką daryti? Dar nevēlu sunaikinti laišką. Galvok, kvaili, galvok! Tačiau mano akys atkakliai žiūrėjo į elektros skaitiklį, kuris rodė 1237. "Tūkstantis du šimtai trisdešimt septyni, tūkstantis du šimtai trisdešimt septyni, tūkstantis du šimtai trisdešimt septyni, tūkstantis du šimtai trisdešimt septyni", — dūzgė galvoje. "Dabar pavasaris, elektros mes sunaudojame mažiau... tėvas bus patenkintas... Tūkstantis du šimtai trisdešimt septyni... Galvok, kvaili... galvok, kvaili... tūkstantis du šimtai trisdešimt septyni..."

Koridoriuje niūniuodama stabtelėjo Julė. Jos juodi plaukai, surišti baltu, plačiu kaspiniu, žvilgėjo nuo vandens ir šukų. Aš nė nebandžiau paslėpti rankos su laišku.

— Labas rytas, Romai! — pasakė ji labai minkštai.

Bet aš tylėjau, ir ji paklausė:

— Gavai laišką?

Aš ištiesiau jai rusvą voką ir pasakiau:

— Ne, Laiškas tau... — ir nedrįsau pridurti "Jule!"

— Man? O viešpatie... — ji greitai nubraukė rankas į gėlėtą chalata, nors jos buvo visiškai švarios, ir atsargiai paėmė laišką. Dabar rankas nusivaliau ir aš.

Nė nepažiūrėjusi į voką, Julė čia pat, koridoriuje, nekantriai praplėšė jį ir godžiai įniko skaityti. Nieko nepadaryti, jos dar toks amžius, kada visą laiką laukiama laišku. Tūkstantis du šimtai trisdešimt septyni...

Aš mačiau, kaip iš pradžių didelės jos akys pasidarė dar didesnės, paskui jose švystelėjo nustebimas, paskui džiaugsmas, paskui gėda ir išgąstis kartu, paskui visą jos veidą užliejo raudonis, kuris vis plėtėsi, kaip didelė, ištvinsusi upė, kol apšėmė jos dailių kaklą ir, prasiveržęs pro nedidelę chalato iškarpa, nubėgo krūtine. Ji, tur būt, paraudo visa, nuo galvos iki kojų. Supratau, kad Julei labai nesmagu. Paskui atsitiko kažkas, ko jokia būdu negalėjau numatyti — pajutau, kad ir aš staiga imu rausti. To betrukė. Sumur-

mėjęs kažką, prašliaužiau šonu pro laiško apstulbintą Julę ir užsidariau savo kambaryje. Girdėjau, kaip Julė klestelėjo ant sofos.

Stovėjau savo kambaryje ir galvojau, kiek vis dėl to rodė elektros skaitiklis. Dabar aš niekaip negalėjau prisiminti, ar tūkstantį du šimtus trisdešimt septynis, ar tūkstantį du šimtus septyniadesimt tris. Buvau beiešantis pažiūrėti, bet paskui supratau, kad visa tai atrodo be galo kvailai, ir sugrįžau. Svarbiausia — neatrodyti kvailai, ir švilpaudamas aš įjungiau elektrinį skustuva. Dabar pavasaris, ir elektros sunaudojame žymiai mažiau.

Su šia mintimi mano galvoje švystelėjo: tėvas.

Man reikia pasikalbėti su tėvu.

—o—

Aš pasibeldžiau į jo kabinetą duris, Tėvas neleidžia įeiti nepasibeldus. "Mane gąsdina netikėtai atidaromose durys, — liūdnei juokausdavosi. — Kiekvieną kartą mane nusmelkia mintis — o gal jau atėjo tas paskutinis svečias, kurio aš nesu kvietęs, bet žinau, kad jis būtinai ateis. Ateis nepasibeldęs ir išsives..." — "Nereikia, tėve! —" — prašydavo Julė ir vaikščiai prisiglausdavo prie jo.

Tėvas sėdėjo prie savo rašomojo stalo nugara į duris, ir aš jo veido nemačiau. Įsikniaubęs į kažkokią knygą, jis net neatsigrįžo man įėjus, ir jau vien tai atėmė bet kokį norą kalbėtis su juo. Aš jau buvau išaukęs iš to amžiaus, kada, ant galų pirštų pasistiepus, siekiama bučiuoti į darbą įsitraukusį tėvą. Tad stovėjau prie durų ir laukiau. Pagaliau, vis dar neatsitraukdamas nuo knygos, jis paklausė:

— Koks reikalas, Romai? Tu, rodos, nepasakei man "labas rytas"?

— Pasakiau.

Tartum nebūtų šioje žemėje svarbesnių dalykų už rytmetinį pasisveikinimą!

— Tai sėskis. Tik vieną minutę — aš baigiu pastrai-pą...

Pasitraukęs kėdę, atsėdau iš kitos stalo pusės. Dabar aš mačiau palinkusią ant knygos aukštą tėvo kaklą, kuri čia susiraukšlėdavo, čia vėl išsilygindavo. "Tai vaikščioja mintis", — paslaptinai pasakytą Julė. Ranka, laikanti nepamainomą, nusibodusį visiems, tik ne tėvui, gintarinį plunksnakotį, šiuo metu visiškai užmiršta, virpėjo taip smarkiai, jog rodėsi, kad plunksna štai štai įsmigs į stalą.

Jis vilkėjo uždaru kaklu vilnonį megztinį, kuris buvo standžiai aptempęs gyvenimo gerokai išdžiovintą liemenę. Tėvas mėgo ankštą drabužį. "Po juo aš geriau

jaučiu savo kūną", — sakydavau. Man iš tikrųjų pasidare gaila šito mažo, sulinkusio, sauso žmogaus, ir, gėdindamasis savo gallesčio, aš ėmiau apžiūrėti jo stalą. Kaip ir visada, jis buvo apkrautas knygomis, iš kurių kyšojo daug įvairiaspalvių lapelių, žyminių reikalingus puslapius. Viduryje, beveik tiesiai prieš mane, stovėjo darbo kartoteka — kelios pailgos dėžutės su daugybe kortelių. Tėvas šiuo metu rašė, kaip jis pats sako, pasukutinį savo darbą — lietuvių kalbos sinonimų žodyną. Kiek žinau, jis jau daugiau negu dešimt metų rinko šiam veikalui medžiagą. Aš truputį ištiesiau kaklą, stengdamasis perskaityti kortelę, kuri dabar buvo išimta ant stalo — norėjau sužinoti, kaip toli pasistumėję tėvo darbas. Kortelėje riebiu, stambiu šriftu buvo užrašytas ir pabrauktas veiksmo žodis "imti". Man dingtelėjo, kad tėvui turėtų būti be galo neįdomu sėdėti čia prie šito žodžio, kuris savo turiniu tarsis išreiškia visą jaunystės esmę. Neįdomu ir liūdna. Tėvo amžiuje jau ne kažkiek bėpaimsi. O ir savo gyvenimą jis galėtų apibūdinti visai kitu žodžiu, kuris dabar, stambiai užrašytas ir tvarkingai pabrauktas, su visais galimais sinonimais guli kartotekoje — žodžiu "duoti". Imti ir duoti. Kada nors, turėdamas laiko, aš apie tai dar pagalvosiu.

Gaila, bet kiek supratau, tėvo darbas dar net neįpusėtas, o mums, kaip ir visiems šiame pasaulyje, reikia pinigų.

— Tai koks reikalas, Romai? Pinigų?

Aš krūptelėjau. Nepastebėjau, kada tėvas pastūmė knygą ir atidėjo į šalį plunksnakotį. Sėdėjo jis dabar atsilošęs visu kūnu, daugiau, negu reikia, paskendęs kėdėje. Rankos, kaip du labai pavargę paukščiai, susikabinusios kaulėtais pirštais, ilsėjosi ant stalo.

Tikriausiai aš truputį paraudau. Iš gėdos ir apmaudo. Sakykite, kas iš jūsų nepagalvoja apie pinigus, ypač jeigu esate jaunas ir, be to, studentas? Tačiau nebūtinai kiekvieną kartą, kai tik jūsų mintyse ima šugždėti popieriniai, jus reikia perspėti: jaunas žmogau, jūs galvojate apie pinigus!

Pikčiausia tačiau buvo, kad vis dėlto, kaip bebūtų keista, šį sykį aš atėjau visai kitu reikalu. Galėčiau lažytis, iš ko norite: tėvas tyčia metė šitą metalinį žodį, norėdamas, kad aš susigūžčiau, pajusčiau savo menkystę ir užsidaryčiau savyje. Ir kaip kiekvieną kartą. Arba jis įžeidžia mane, arba aš jam prišneku biauriausių dalykų,

dėl kurių paskui norisi verkėti.

Dabar aš pažūrėjau tėvui tiesiog į akis ir, stengdamasis atrodyti ramus, pasakiau:

— Aš atėjau pakalbėti dėl Julės.

Lyg ir nustebęs, jis paklausė:

— Dėl Julės? O kas jai atsitiko?

Pokalbio pradžia nieko gero nežadėjo. Aš nutariau pulti. Man visada geriau, kai ptiolu.

— Prieš kelias dienas tu staiga nei iš šio, nei iš to pasakei, kad Julė visai ne mano sesuo. . .

— Taip, ir tikiuosi, kad tu dar neišplepėjai jai šito. Aš, rodos, sakiau, jog noriu leisti jai baigti egzaminus.

— Tačiau aš reikalauju. . .

— Pirmiausia, — nukirto tėvas, — aš esu per senas, kad iš manęs būtų galima reikalauti, o antra, aš vis dėlto esu tavo tėvas.

— Gerai, tada aš prašau.

Tėvas sunkiai pakilo. Aš mačiau, kad jį nervino ir ankstyvas mano pasirodymas. — mes buvome įpratę susitikti prie pusryčių, — ir atkaklus tonas. Kelias didelis žingsniais jis perėjo ner kambarį, pakeleis galva, dirselėlio j mane, lyg norėdamas įsitikinti, ar aš vis tebesėdžiu. Paskui tėvas sustojo vidury kambario, tartum suradęs reikalingą vietą, ir pasakė tyliai, taip tyliai, kad aš vos išgirdau:

— Aš niekada nesitikėjau, kad tau užteks įžulumo apkaltinti mane šita. . . vyriška nuodėme. . .

Blogiausia buvo, kai jis kalbėjo ne su manim. Šiuos žodžius jis pasakė spintai. Scenoje aš buvau tiksliai menkas statistas, ir tėvas nepraleido progos nepabrėžęs šito. Abudu laukėme, ką atsakys knygų spinta. Bet spinta tylėjo, ir tėvas tęsė toliau:

— Tu atėjai ginti motinos teisių, motinos, kurios tu net nematei. . . kurią tu. . . — jis ūmai atsigrįžo į mane, didelis ir rūstus. — Netiesa, kad tavo motina mirė vėžiu, kai tau ėjo tretieji metai. Ji mirė gimdydama tave, ir šito aš niekada negalėsiu tau. . . Nebuvo ir nėra žmogaus, kuris būtų mylėjęs ir gerbęs, taip, ir gerbęs tavo motiną labiau už mane. Tavo širdyje ji ne užima jokios vietos. Likimas nuskriaudė, labai nuskriaudė tave. Ir daug daugiau jis nuskriaudė mane. Tu dar nežinai, ką reiškia pažinti, mylėti, prisirišti ir netekti. Duok dieve, kad ir nežinotum. . . Aš tau ne kartą pasakojau, koks žmogus buvo tavo motina, aš norėjau, kad tu bent iš mano pasakojimų pažintum ir pamiltum ją. . .

Ką gi, matyt, negalima mylėti to, ko nepažįsti, ko neturi. Taip, kaip negalima mylėti portreto. Galima žavėtis juo, galima pripažinti, kad jis geriau ar blogiau nupieštas, bet prisijungti prie jo, mylėti jį. . . O aš mylėjau tavo motiną, mylėjau, ir, prašau, negalvok, kad tai tuščias žodis! Ir, prašau, neįsivaizduok, kad tu man pakeitei ją. Aš irgi kurį laiką apgaudinėjau save, stengiausi įsikalbėti sau. . . Bet kuo toliau, tuo labiau tu dareisi nepanašus į ją. Atleisk, sūnan, už šiuos sunkius, bet, man rodos, teisingus žodžius. . . Aš gal ir nebūčiau išdrįšęs tau jų pasakyti, jeigu tu. . . jeigu tu nebūtum toks nepanašus į savo motiną.

Dabar jis vėl nusigrįžo į knygų spintą, išsitiesė ir pasakė:

— Man jau nedaug beliko. . . Mano amžius neleis man meluoti, net jeigu aš ir labai norėčiau. Galiu prisiekti, kad nuo to laiko, kai sutikau tavo motiną, aš nepažinau kitos moters, nors, gal būt. . . gal būt, ir galėjau, gal ir turėjau teisę pažinti.

Mačiau, kad tėvas labai susijaudinęs ir įtūžęs. Jis kone bėgte pribėgo prie stalo, užsigulė ant jo visu kūnu ir tiesiog į veidą man iškosė:

— Tau, žinoma, šito nepakanka. Tu reikalauji įrodymų. Tu klausį manęs, iš kur mūsų namuose atsirado Julė. Savo vaizduotėje tu jau virškinai meilės istoriją, į kurią buvo įsivėlęs tavo tėvas po motinos mirties. Net jeigu Julė ir būtų neteisėtos mano meilės vaisius, prieš tave aš vis tiek būčiau švarus, ir ne tau mane kaltinti, girdi?

Aš viską girdėjau ir nuširdžiai stengiausi suprasti. Bet man ir vėl visą laiką trūkdė mintis, kiek vis dėlto šį rytą rodė mūsų elektros skaitiklis: ar tūkstantį du šimtus trisdešimt septynis, ar tūkstantį du šimtus septyniadesimt tris? Paskutiniu metu mane įkyriai persekioja skaičiai, kadangi aš galvoju apie savo diplomatinį darbą, kuris vadinsis maždaug taip: "Skaičių triptikas".

Labai pavargęs, tėvas nusileido į kėdę, paskui atidarė vidinį stalčių, net nežūrėdamas sugraibė raktų ryšulėlį, apčiuopė reikalingą, atrakinęs dešiniąsias stalo dureles, abiem rankom ištraukė nedidelę metalinę dėžutę. Šitą dėžutę aš pamačiau pirmą kartą, ir tai padėjo man kuriam laikui užmiršti praeiktą skaičių problemą.

Atidaręs ją, tėvas ėmė raustis pageltusių laiškų, fotografijų, popierių šūselėje. Tiksliai pačiame dugne jisai surado, ko ieškojo. Dėžutę jis ir vėl abiem rankom, kaip

šventenybę, perkėlė į kitą stalo pusę, alkūne nekantariai nustumdamas atverstą knygą. Ir tik po to tėvas padavė man nedidelį baltą voke. Kol aš išėmiau iš jo seną pasą, kurio pilkame viršelyje visu smarkumu šuoliavo vytytis, ir aptrintą gimimo metriką, tėvas atsilošė savo kėdėje, sunėrė ant krūtinės rankas ir giliai atsido so — kaip žmogus, kuriam labai palengvėjo.

Aš atverčiau pasą, ir iš pirmo puslapio į mane pažvelgė jaunas, energingas moters veidas. Atrodė, kad moteris per visą gyvenimą ėjo plačiai besisypsodama ir fotografui buvo be galo sunku priversti ją susikaupti rimtai dokumentinei nuotraukai. Ir vis tiek paslepta šypsena žaidė jos akyse, truputį pakeltuose lūpų kampučiuose, nenatūraliai surauktuose antakiuose. Fotografija buvo nedidelio formato, ir ji man nieko nesakė. Žemiau juodu tušu ir stambiomis raidėmis buvo užpildytos visos grafos: Baranauskienė Ieva, Simono, gimusi tūkstantis devyni šimtai dešimtaisiais metais, lietuvis ir t. t. Aš perverčiau visą pasą, bet nieko įdomaus neradau. Tiksliai atsargiai išlankstęs gimimo metriką, viską supratau: Baranauskaitė, Julija, Antano, gimusi 1941 m. kovo mėn. 10 d. Pavilnyj. Tėvai. . . Aš jau nebeskaiciau, pakėliau galvą, ieškodamas tėvo akių, bet jis stovėjo prie langų ir žiūrėjo į gatvę, ir jo veidas vėl buvo geras. Man irgi buvo gera, tik truputį nepatogu, kad tėvas susijaudino ir užpyko. Jau buvau bepakylas, bet tėvas rankos mostu vėl pasodino mane į kėdę.

Mes tada gyvenom prie geležinkelio stoties, — jis dabar vėl kalbėjo įprastu, tik daug šiltesniu balsu, lyg sekdamas pasaką, — ir kiekvieną dieną matydavome pro šalį varomų nelaimingų, iškankintų žmonių būrius, girdėdavome šūvius. Prisiglaudė tarpupurtėje, ieškodavome progos pakišti jiems duonos gabalą, pieno butelį. Mano sesuo, kuri, tavo motinai mirus, buvo persikrausėusi pas mus ir padėjo man užauginti tave, mokėjo padaryti šitai geriau už mane. Ir tą rytą — tau kaip tik sukako ketveri ir tu dar miegojai — mes išgirdome gatvėje šū-

vius ir šauksmus. Nė nepažiūrėjęs pro langą, aš pagriebiau iš spintos kelias duonos rėkes, Juzė visada po ranka turėdavo butelį pieno. . . ir mes išbėgome į tarpupurtę. Menka tai buvo pagalba, pats suprantu. . .

Į stotį varė didelę koloną žmonių. . . jeigu tai dar buvo žmonės. Juzė, kaip visada, vikriai pakišo vienam kitam duonos riekę ir, lyg niekur nieko, taip vylingai nusišypsavo aukštam sargybiniui, kad tas negalėjo praeiti pro šalį, jos negybtelėjęs. Tada aš ir pamačiau tą moterį. Vienoje rankoje ji nešė nedidelį baltą ryšulėlį, kita spaudė prie savęs į seną skepetą suvyniotą kūdikį. Ji buvo pavargusi, labai pavargusi. Ir šypsojosi. Gal todėl aš ją pastebėjau, kad jinai šypsojosi. Tokia gera, viską suprantančia ir viską atleidžiančia šypsena. . .

(Bus daugiau)

Mirė S. Grimalauskas

LONDON, Ont. — Spalio 5 dieną, Victoria ligoninėj, po ilgos ir sunkios vėžio ligos, mirė Stasys Grimalauskas (Stanley Gramele), sulaukęs 63 metų amžiaus. Vėlionis turėjo tris operacijas ir daug Cobalt Bomb "trymentų", bet įsigalėjusio vėžio nebegalėjo iškrapti.

S. Grimalauskas dirbo aukso, uranium ir kitokiose mainose, taipgi bandė ir kitokius sunkius darbus. Atrodė sveikas, tvirtas, kaip "ąžuolas" vyras, bet nelaboji liga per keletą mėnesių nuvarė į kapus. Stasys daugiausia dirbo šiaurinėje Ontarijoje ir buvo įsikūręs Timmins mieste, kur turėjo porą namelių.

Grimalauskas buvo susipratęs žmogus.

Paliko žmoną, dukterį A. Aušrotienę, Nilestown, Ont., ir seserį M. Stukus, London.

Reiškiu nuoširdžią užuojautą žmonai, dukrelei, sesutei ir giminėms, o Stasiui tebūna lengva Kanados žemelė.

Londonietis

NEW YORK. — Dvi Kanados firmos apkaltintos kartu su eile asmenų pardavinėjime neregistruotų šerų. Tokiu būdu, jie išlupo iš žmonių \$15,000,000.

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.

Sviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apistojimui.

Savininkas Ch. Pampalas

Telefonas: LI. 4-6917

Pranešimai

Toronto

Svarbus Susirinkimas

Sekmadienį spalio-October 22 d., 2 val. p. p., Lietuvių salėje, 160 Claremont St., įvyks Kanados Lietuvių Literatūros Draugijos Toronto kuopos narių susirinkimas.

Prašome visus narius ir įdomaujančius mūsų draugijos veikla dalyvauti šiame susirinkime, kur teks aptarti daug svarbių visuomeninių ir kultūrinių reikalų. Labai prašome atsilankyti į šį susirinkimą ir Liaudies Balso skaitytojus, nes teks aptarti savaitraščio vėjus.

Susirinkimo pajvairinimui, jei bus pageidaujama, bus parodyta lietuviškų filmų.

Kuopos Valdyba

Pardavimui

Valgykla su 30 vietų dėl kostumerių plačiai žinoma su gerais valgiais, privalo būti parduota, nes susirinkimas verčia tą. Bile rimtas pasiūlymas bus priimtas. Kreiptis telefonu po 6 val. vak. LE. 7-2763 (Toronto).

FRANK VASS, B.A.

Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Ofiso tel. WA. 2-6111
Res. — CL. 1-0651
Toronto

Visokių Pieno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST. — TORONTO
Telef.: LE. 6-1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių, maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kuktal

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Suite 133
17 QUEEN ST. E. — TORONTO
Office EM. 2-1941 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

PARDUODAME

ŠVIEŽIĄ MEDŲ

T. R. MacNaughton, Meadowvale, Ont.
(Westoniečio K. Doveikos žentas)
Torontiečių patogumui, mūsų bičių medaus galima gauti Lietuvių salėje, 160 Claremont St.

Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos
Pirmos Kuopos Ruošiams

Vakariene - Šokiai

Šeštadienį, Spalio - October 28 d.

Savoje salėje, 160 Claremont St.

Seimininkės paruoš ir patieks skanią vakariene. Šokiams grieš geras orkestras.

Kviečiame kuo skaitlingiau dalyvauti. Labai prašome iš anksto įsigyti bilietus arba rezervuoti vietas vakarienei.

Vakariene bus patiekiama 6.30 v. v. Prašome nesivėluoti. Vakarienei ir šokiams bilietas \$2.00

Rengėjai

Moterų Klubas Pradeda Veikimą

TORONTO. — Spalio 1 dieną Toronto Lietuvių Moterų Klubas turėjo pirmą šį rudenį susirinkimą. Nors nebuvo skaitlingas, bet tos, kurios dalyvavo, parodė ryžtą pradėti veikti.

Susirinkime buvo perskaityta eilė atsikreipimų iš įvairių organizacijų. Tarp tų atsisaukimų buvo ir Kanados Moterų Kongreso. Jis veda vąjų dėl paramos Kubos vaikučiams ir prašo talkos.

Apdiskusavusios šį atsikreipimą, klubo narės nutarė surengti parengimą tam tikslui. Visos rodė didelį entuziazmą padėti Kubos vaikučiams su drabužėliais ar vystyklėliais. Mat Kubos žmonės turi sunkumų, kuo-

met Amerika ir kitos šalys veda embargo prieš Kubą.

Klubas nutarė suruošti suėigą spalio 22 dieną po piet. Numatė turėti kalbėtoją, kuri lankėsi Kuboj. Taipgi parodyti filmą apie Kubą. O prie to, klubo narės paruoš kavutės ir užkandžių. Taigi, bus įdomus susiėjimas ir torontiečiai ir apylinkės lietuviai turėtų susidomėti juomi. Jis įvyks sūninės salėje, 160 Claremont St., tuoj po piet. Visi ir visos kviečiami atsilankyti. Laisvas įėjimas.

Parengimų komisija ruošėsi suruošti parengimą dėl Sūnų ir Dukterų Draugijos salės užuolaidų. Tai buvo nartata dar priešvasariniam susirinkime. Tas parengimas buvo nukeltas, bet jis jau ruošiamas, salė jau paimta. Sekit spaudą dėl pranešimų.

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištiria akių nervus, nuo kurių paelsina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritalko akiniu.

470 College W., Toronto
Tel.: WA. 1-3924

Akių ir Akinių
Specialistas

J. E. Merritt & Son

Optometristai - Optikai
Valandos: 9-12 ir 1-6
Treč. po piet uždaryta
Antradi., Ketv. ir Penkt.
vakarais
pagal susitarimą.
Tel. LE. 5-6400
1149 Dundas St. W.
Toronto, Ont.

Draugė Žalionienė, klubo lingiau atsilankytų į ateinanarė, lankėsi Jungtinėse Valstijose savo atostogų proga. Ji aplankė savo dukrelę, kuri buvo sunkiai susirgusi. Be to, ji susitiko su buvusiais torontiečiais — draugų Sarapų šeima. Draugė Sarapienė perdavė geras dienas klubietėms.

Šis susirinkimas parodė, kad Moterų Klubas gyvas ir jis pasiryžęs veikti šį sezoną.
A. Ylienė

Iš S. D. Pašalpinės Draugijos Veiklos

TORONTO. — Praėjusiam kuopos susirinkime buvo svarstomas ir užgirtas Draugijos Centro Komiteto patiektas pasiūlymas, kad minint Draugijos 50 metų jubiliejų, naujai įstojantieji nariai būtų priimami be įstojamo mokesčio.

Taipgi buvo iškeltas klausimas, kad sergantieji draugijos nariai, kurie ir yra išėmę metinę pašalpą, būtų ligonių lankytojų lankomi. Iki šiol tokius ligonius pradėdavo lankyti tik jiems pradėjus gauti pašalpą.

Spalio 28 d. Toronto kuopa rengia didelį balių. Bus skani vakariene, gera muzika šokiams ir pasivaišinimui įvairių gėrimų. Tad nepraleiskime geros progos susitikimui su pažįstamais ir linksmai praleisti laiko.

Kuopos valdyba atsisaukia į visus narius, kad kuo skait-

lingiau atsilankytų į ateinanarė, lankėsi Jungtinėse Valstijose savo atostogų proga. Ji aplankė savo dukrelę, kuri buvo sunkiai susirgusi. Be to, ji susitiko su buvusiais torontiečiais — draugų Sarapų šeima. Draugė Sarapienė perdavė geras dienas klubietėms.

Kuopos pirmininkas davė papeikimą kuopos korespondentui už nerašinėjimą į spaudą iš kuopos veiklos.

T. Rindžius

1-mos kuopos reporteris

Panelė Evelyn Dandry, jauna paryžietė aktorė, kuri perstato televizijos žiūrovams Paryžiuje gamintą filmą dėl moterų. Filmą pagaminimo kanadiečiai. Jis vaizduoja Paryžių ir jo žmones.

Lilia Flower Shop

630 QUEEN ST. W. — TORONTO
Specializuojamės Priėngime Gėlių Vestuvėms,
Laidotuvėms ir Kitiems Reikalams,
Telefonas EM. 6-4188

Lietuvis Stogų Dengėjas

Abest Roofing & Tinsmithing Co.

144 FIRST AVE. — Tel. HO. 6-8252
Toronto 8, Ont.

Dengiame naujus ir taisome senus stogus, vandens nutekėjimus (eavstrough) ir atliekame visokius skardos darbus.

Savininkas C. SWANKAS

LIETUVIS PLUMBERIS

J. Lisauskas

Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Priėinama Kaina

148 WESTMINSTER AVE. — Tel. LE. 2-5191
Toronto